

Opleidingsplan

Augustus 2018

Inhoudsopgave

1. Werving, instroom en doorstroom	3
2. Opleidingsprogramma NOD Haaglanden	13
3. Beoordeling	24
4. Organisatie en personeel	25
5. Professionalisering	32
6. Kwaliteitszorg	34
Bijlage 1 Opleidingsprogramma's instituten	48
Bijlage 2 Procedure verdeling stageplaatsen	51
Bijlage 3 Profiel werkplekbegeleider	51
Bijlage 4 Profiel schoolopleider/schoolcoördinator	56
Bijlage 5 Profiel programmamanager	61
Bijlage 6 Profiel stagecoördinator	63
Bijlage 7 Profiel administratief ondersteuner	64
Bijlage 8 Procedure en formulier studentbesprekingen	65

Begrippenlijst NOD Haaglanden

- *Werkplekbegeleider (school)*: begeleidt de student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk (eerstelijns ondersteuning). In de praktijk wordt de werkplekbegeleider ook wel de vakcoach of werkplekcoach genoemd.
- *Schoolopleider (school)*: treedt op als 'algemeen' begeleider en opleider van de studenten. Deze functionaris wordt in de praktijk ook wel 'BoS' (begeleider op school) genoemd.
- *Schoolcoördinator (school)*: vervult, naast de rol als schoolopleider, een coördinerende rol op de school op het gebied van samen opleiden en professionaliseren (o.a. inventarisatie stageplaatsen, professionalisering werkplekbegeleiders en schoolopleiders, afstemming met lerarenopleidingen en management, etc.). In het ADEF rollenportfolio wordt dit de schoolcoördinator oids genoemd.
- *Instituutopleider (instituut)*: medewerker van het opleidingsinstituut die de student begeleidt bij de competentieontwikkeling en eindverantwoordelijk is voor de beoordeling. De schoolopleider heeft in de meeste scholen ook een taak in het begeleiden van startende docenten. In de praktijk wordt deze functionaris ook wel BiS, instituutbegeleider, supervisor of vakdidacticus genoemd.
- *Instituutcoördinator (instituut)*: medewerker van het opleidingsinstituut die overzicht heeft op de activiteiten die uitgevoerd worden in de scholen, regelmatig contact heeft met de schoolcoördinatoren en verantwoordelijk is voor kwaliteitsbewaking van het onderwijs dat in de vo-partnerscholen wordt verzorgd. In de praktijk wordt deze functionaris ook wel regiomanager of stagecoördinator genoemd.
- *Stagecoördinator (NOD Haaglanden)*: coördineert de stages binnen NOD Haaglanden, o.a. inventariseert en verdeelt de beschikbare stageplaatsen en stemt hierover af met de scholen en instituten binnen NOD Haaglanden.
- *Programmamanager (NOD Haaglanden)*: is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van NOD Haaglanden en geeft sturing aan de procesmatige en inhoudelijke ontwikkeling van NOD Haaglanden en de borging van de gemeenschappelijkheid.

1. Inleiding

1.1 Het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband Netwerk Opleiden Docenten (NOD) Haaglanden is opgericht in het voorjaar van 2016. Binnen NOD Haaglanden werken zeven scholen van vier besturen en vier lerarenopleidingen (Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, Universiteit Leiden en TU Delft) samen om aan de toenemende vraag naar goede docenten te kunnen voldoen.

De Haagse grootstedelijke context kent een grote diversiteit aan leerlingen, ieder met hun eigen talenten. Alle jonge Hagenaars verdienen een gelijke kans om hun talenten ten volle te ontwikkelen en ontplooien. Het onderwijs speelt hierin een cruciale rol: de sleutel voor goed onderwijs ligt bij docenten en andere onderwijsprofessionals. Door goed onderwijs kunnen leerlingen worden gestimuleerd om hun talent maximaal te benutten. Dat geldt voor leerlingen uit alle lagen van de samenleving.

Het Haagse onderwijs kenmerkt zich door een grote diversiteit aan leerlingen. Er zijn relatief veel leerlingen die extra zorg en aandacht nodig hebben: leerlingen met een taalachterstand, leerlingen uit achterstandswijken en leerlingen met een zorgvraag. Door het passend onderwijs wordt nog meer van docenten gevraagd, zeker in de Haagse grootstedelijke context. Ook zijn er veel leerlingen zonder achterstandspositie, die hun talenten optimaal willen ontplooien. Deze diversiteit vraagt veel van docenten; zij dienen over de pedagogisch-didactische competenties te beschikken om onderwijs te bieden dat optimaal tegemoet komt aan de behoeften van hun leerlingen, of het nu gaat om een leerling uit een achterstandswijk of een leerling uit een hoger sociaal milieu.

De uitval van docenten in Den Haag is momenteel relatief hoog in de eerste vijf jaar van hun carrière. Eén van de oorzaken van deze uitval is dat startende docenten vaak in onvoldoende mate beschikken over de benodigde pedagogisch-didactische competenties, zoals: kunnen omgaan met culturele verschillen in de klas, het begeleiden van leerlingen met een problematische thuissituatie, het vak goed kunnen overbrengen aan leerlingen met een taalachterstand, passend onderwijs en het optimaal ondersteunen van het leerproces van excellente leerlingen. Hierin kan NOD Haaglanden het verschil maken. De scholen staan midden in de grootstedelijke samenleving, bieden een diversiteit aan onderwijsconcepten en de docententeams weten als geen ander om te gaan met verschillen tussen leerlingen. De pedagogisch-didactische competenties leren docenten (in opleiding) bij uitstek in de grootstedelijke praktijk van deze scholen. De expertise is ruimschoots aanwezig op de scholen. Door de samenwerking in de opleidingsschool krijgen veel meer studenten en docenten de kans om te leren van de diversiteit in het partnerschap. De scholen en instituten kunnen hierdoor bijdragen aan de versterking van de kwaliteit van docenten en daarmee het onderwijs in de regio.

In de regio Den Haag zijn veel docenten nodig die goed onderwijs kunnen geven aan de diverse groep jonge Hagenaars. De regio Den Haag heeft al geruime tijd te maken met een kwantitatief docententekort. De werkgelegenheid van vo-docenten en het leerlingaantal neemt in de komende jaren nog verder toe, in tegenstelling tot landelijke ontwikkelingen (Ecorys, 2015, Prognose onderwijzend personeel Den Haag en Haaglanden). Het aantal vacatures (onvervulde vraag) neemt toe tot ongeveer 160 tot 200 fte in 2025¹. In Den Haag is sprake van 14,4% niet bevoegd gegeven lessen (8,6% onbevoegd en 5,8% benoembaar²). Tegelijkertijd heeft Den Haag geen 'eigen' lerarenopleiding, waardoor er relatief weinig jongeren uit Den Haag voor dit beroep kiezen. Dit maakt het kwantitatief docententekort in de regio Den Haag een extra urgent probleem.

¹ Peters, A. (2017). Notitie (on)bevoegdheid in het voortgezet onderwijs in Den Haag. Den Haag: VO Haaglanden.

² IPTO (2015). *Bevoegdheden en vakken in het vo*. CentERdata.

Missie NOD Haaglanden

NOD Haaglanden wil bijdragen aan de kwalitatieve en kwantitatieve versterking van het Haagse onderwijs door docenten voor een belangrijk deel op de werkplek op te leiden en zo bij te dragen aan de professionele ontwikkeling van docenten in hun verdere loopbaan. Hierdoor krijgen meer studenten de kans op een kwalitatief hoogwaardige opleidingsplaats, maken zij kennis met het onderwijs in de Haagse context en wordt de aansluiting van de opleiding op de praktijk versterkt.

Om bij te dragen aan de kwalitatieve en kwantitatieve versterking van het Haagse onderwijs, zijn zeven scholen en vier lerarenopleidingen in 2016 de samenwerking gestart in NOD Haaglanden, als nieuwe, onderscheidende opleidingsschool in de regio naast de door OCW erkende Opleidingsschool Haaglanden (OSH). De urgentie van een tweede opleidingsschool in de regio is groot. In de Haagse regio bestaat een grote vraag naar vo-docenten. Aan die vraag kan de OSH alleen niet voldoen. Deze heeft inmiddels haar maximale omvang bereikt. Door een tweede opleidingsschool NOD kan tegemoet gekomen worden aan de groeiende behoefte aan vo-docenten in de Haagse regio. NOD Haaglanden onderscheidt zich in haar visie en organisatie van de OSH, onder andere door haar sterke focus op diversiteit, kansengelijkheid en passend onderwijs.

NOD Haaglanden heeft in het voorjaar van 2016 vorm gekregen; de samenwerkingsovereenkomst (incl. reglement) is in augustus 2016 ondertekend (bijlagen 2 en 3). Eind 2017 heeft NOD Haaglanden officieel de aspirant-status verworven binnen de Regeling tegemoetkoming kosten aspirant opleidingsscholen.

Het partnerschap Netwerk Opleiden Docenten (NOD) Haaglanden

De scholen:

- Johan de Witt Scholengroep (ISK, praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo, vwo): biedt diplomagericht en uitdagend onderwijs aan een veelkleurige leerlingenpopulatie ('the only way is up').
- Montaigne Lyceum (vmbo kader, mavo, havo, atheneum, gymnasium): gespecialiseerd in domeinonderwijs en het werken aan (onderzoeks)projecten.
- Edith Stein College (ISK, mavo, havo, vwo): gespecialiseerd in onderwijs aan leerlingen van wie de wortels niet Nederlands zijn, veelkleurig in leerlingenpopulatie en onderwijsaanbod.
- Wateringse Veld College (mavo, havo, vwo): gespecialiseerd in domeinonderwijs, biedt een tweetalige havo- en atheneumopleiding, veelkleurig en veel oog voor differentiatie.
- Haags Montessori Lyceum (mavo, havo, atheneum en gymnasium): gespecialiseerd in montessori onderwijs: zelfstandig leren met je hoofd, je hart en je handen betekent dat er naast kennis gewerkt wordt aan sociale en praktische vaardigheden en er veel ruimte is voor samenwerken, creativiteit, eigen initiatieven en ideeën.
- Veurs Voorburg (vmbo): kleinschalige, kleurrijke vmbo-school met speciale aandacht voor de ontwikkeling van ieders talenten.
- College St. Paul (lwoo): school voor leerlingen met leerwegondersteuning, biedt specialistische hulp om leerlingen te helpen bij het inhalen van leerachterstand en omgaan met problemen.

De lerarenopleidingen:

- Hogeschool Rotterdam, Instituut voor Lerarenopleidingen (hbo): focus op vakmanschap en meesterschap; de samenwerking met het werkveld staat voorop.
- Hogeschool Utrecht, Instituut Archimedes (hbo): gespecialiseerd in blended learning; een mix van contactonderwijs, werkplekleren en een digitale leeromgeving. De praktijk staat centraal door middel van intensieve samenwerking met het werkveld.
- Universiteit Leiden, ICLON (master, educatieve minor): veel aandacht voor verbinding praktijk, wetenschap en professionele ontwikkeling, in nauwe samenwerking met het werkveld.
- TU Delft, SEC (master, educatieve minor): gespecialiseerd in het opleiden van docenten voor de bèta-vakken, tweejarige master bestaande uit een vakwetenschappelijk en beroepsgericht deel.

1.2 Leeswijzer

Dit opleidingsplan bevat de geconcretiseerde visie van NOD Haaglanden op het opleiden, begeleiden en beoordelen in de school. Het opleidingsplan is een geïntegreerd beleidsdocument en bevat eveneens het professionaliseringsplan en het kwaliteitszorgplan. Hoofdstuk 2 beschrijft de visie en het didactisch concept dat op basis van de visie is uitgewerkt en de basis vormt voor het opleidingsprogramma. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de instroom van studenten in de opleidingsschool. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het opleidingsprogramma, waaronder het werkplekleren, intervisie en de NOD-leerarrangementen. Vervolgens gaat hoofdstuk 5 in op de beoordeling en toetsing. Hoofdstuk 6 beschrijft de organisatie en het personeel binnen NOD Haaglanden, gevolgd door het professionaliseringsplan in hoofdstuk 7. Het plan sluit af met een beschrijving van de kwaliteitszorg (hoofdstuk 8).

2. Visie en didactisch concept NOD Haaglanden

Dit hoofdstuk beschrijft de gedeelde visie op samen opleiden van NOD Haaglanden (2.1) en de uitwerking hiervan in het didactisch concept (2.2). Het didactisch concept vormt de basis voor het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden (hoofdstuk 4).

2.1 Visie op samen opleiden

Binnen NOD Haaglanden worden studenten voor een belangrijk deel van hun opleiding opgeleid op de werkplek. De onderwijspraktijk op de NOD-scholen wordt benut als een krachtige leeromgeving, waardoor studenten de gelegenheid krijgen om hun competenties te ontwikkelen in een authentieke situatie³. Het opleiden op de werkplek is gericht op het ontwikkelen van handelingsbekwaamheid in het omgaan met diversiteit in de brede zin van het woord ('sensitiviteit voor diversiteit') door het opdoen van een breed scala aan ervaringen op de verschillende NOD-scholen in de Haagse context. Studenten worden gestimuleerd het leren op de werkplek bewust te verbinden met de theorie, waardoor zij een breed handelingsrepertoire ontwikkelen en leren anders te denken en handelen in verschillende situaties. Zo worden praktijkervaringen echte leerervaringen.

Om dit te realiseren, zijn de belangrijkste uitgangspunten van de visie van NOD Haaglanden:

1. Een diverse, kleurrijke leeromgeving met speciale aandacht voor de pedagogisch-didactische competenties;
2. Ontwikkeling centraal;
3. De opleidingsschool verankerd in het HRM-beleid;
4. Samen verantwoordelijk.

Ad. 1 Een diverse, kleurrijke leeromgeving met speciale aandacht voor de pedagogisch-didactische competenties

De NOD-scholen vormen samen een diverse en kleurrijke leeromgeving voor studenten, startende en ervaren docenten. De inhoud van het werk, de sociale omgeving en de beschikbare informatie bepalen samen de rijkheid van de opleidingsschool als leeromgeving⁴. Binnen NOD Haaglanden is er diversiteit in:

- leerlingenpopulatie: van scholen met veel (culturele) diversiteit tot scholen met een specifieke leerlingendoelgroep, van scholen met leerlingen uit achterstandswijken tot scholen met leerlingen uit hogere sociale milieus;
- onderwijsniveaus: van lwoo, vmbo tot vwo;
- onderwijsconcepten: domeinonderwijs, montessori, traditioneel onderwijs.

De NOD-scholen vormen samen 'één school', waardoor studenten en (startende) docenten de kans krijgen om te profiteren van de rijke leeromgeving binnen NOD Haaglanden. Zij ontwikkelen de pedagogisch-didactische competenties die nodig zijn om als docent in de Haagse context om te kunnen gaan met diversiteit, kansengelijkheid en passend onderwijs. De rijke, diverse leeromgeving wordt bewust en gestructureerd vormgegeven in het opleidingstraject voor de studenten en (startende) docenten. Dit doen we onder andere door middel van roulatie over de NOD-scholen ('combinatiestages'), het volgen van leerarrangementen uit het gemeenschappelijk NOD-opleidingsprogramma vanuit de verschillende expertises binnen NOD Haaglanden, intervisie en werkbezoeken aan de verschillende NOD-scholen. De scholen en lerarenopleidingen kennen elkaar en de leerlingenpopulatie, onderwijsniveaus en onderwijsconcepten van de NOD-scholen. Zo kan de expertise gericht worden ingezet voor de ontwikkeling van studenten en docenten.

Ad. 2 Ontwikkeling centraal

³ Onstenk, J. (2015). Het werkplekcurriculum in de school: leren op de werkplek. *Kwaliteitsreeks Opleidingsscholen*. Utrecht: Steunpunt Opleidingsscholen.

⁴ Onstenk, J. (2015). Het werkplekcurriculum in de school: leren op de werkplek. *Kwaliteitsreeks Opleidingsscholen*. Utrecht: Steunpunt Opleidingsscholen.

Binnen NOD Haaglanden staat de ontwikkeling gedurende de hele onderwijsloopbaan centraal, van student tot startbekwaam docent en van startbekwaam tot bekwaam docent. De student of (startende) docent is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen ontwikkelingsproces binnen de rijke leeromgeving van NOD Haaglanden en wordt hierin gestimuleerd en ondersteund door het opleidingsteam van NOD Haaglanden. Omgaan met verschillen en diversiteit staat ook hierin centraal: de mate van autonomie hangt samen met de ontwikkelingsfase waarin studenten en (startende) docenten zich bevinden. Studenten en docenten ontdekken binnen NOD Haaglanden wat het beste bij hen past en ontwikkelen daardoor een passie voor het vak en de sector; zij proeven van allerlei aspecten van het docentschap. NOD Haaglanden zorgt ervoor dat er voldoende leermogelijkheden zijn voor studenten en (startende) docenten om zich te ontwikkelen op alle competenties, waarin zij profiteren van de diversiteit van het samenwerkingsverband. Zij leren omgaan met verschillen tussen leerlingen, leren lesgeven in verschillende contexten en worden zich bewust van kansgelijkheid en de bijdrage die zij daaraan kunnen leveren. Afhankelijk van de leervragen kan een uitwisseling met het mbo (ROC Mondriaan) onderdeel uitmaken van het opleidingstraject.

Ad. 3 De opleidingsschool verankerd in het HRM-beleid

NOD Haaglanden richt zich op de professionele ontwikkeling van studenten, startende docenten en ervaren docenten. Startende docenten en ervaren docenten profiteren van het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden door specifieke leerarrangementen te volgen op basis van hun leervragen. De focus van het aanbod van NOD Haaglanden ligt op de centrale thema's diversiteit, kansgelijkheid en passend onderwijs. Specifiek voor het thema diversiteit wil NOD Haaglanden middels een academische werkplaats de verbinding tussen praktijk, wetenschap en professionele ontwikkeling versterken. De inzichten die in deze werkplaats ontstaan worden benut om het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden te versterken (zie tevens par. 3.2). Naast het professionaliseringsaanbod van NOD Haaglanden maken docenten voor andere thema's gebruik van het professionaliseringsaanbod van hun eigen school of bestuur. De scholen en instituten blijven verantwoordelijk voor hun eigen HRM-beleid.

Ook de werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutopleiders blijven zich ontwikkelen en leren van elkaar en van de studenten en docenten. De rollen in de opleidingsschool worden zichtbaar in het HRM-beleid van de partners (onder andere in het functiebouwwerk en de gesprekscyclus). Op basis van de gesprekscyclus worden gerichte professionaliseringsactiviteiten ingezet.

Ad. 4 Samen verantwoordelijk

Binnen NOD Haaglanden leiden de lerarenopleidingen en de scholen vanuit een gelijkwaardige positie samen op voor de volle breedte van de hbo- en wo-lerarenopleidingen. Het samen opleiden krijgt vorm volgens een gemeenschappelijke visie op het opleiden van docenten, die in het didactisch concept concreet wordt uitgewerkt. Er is sprake van gedeeld eigenaarschap en nauwe onderlinge afstemming. Iedere partner draagt bij aan de samenwerking vanuit de eigen expertise en wordt hierin erkend door de andere partners. De rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partners zijn helder. De lerarenopleidingen zijn verantwoordelijk voor het instituutdeel van het opleidingsprogramma (theorie, wetenschappelijke inzichten) en formeel eindverantwoordelijk voor de eindkwalificatie van de bij hen ingeschreven studenten. De student is verantwoordelijk voor het eigen leer- en ontwikkelproces. De scholen zijn verantwoordelijk voor het praktijkdeel van het opleidingsprogramma en de juiste structuur voor opleiding, begeleiding en beoordeling op hun school.

2.2 Didactisch concept

1. Een diverse, kleurrijke leeromgeving met speciale aandacht voor de pedagogisch-didactische competenties:

De rijkheid van de diverse, kleurrijke leeromgeving staat centraal in het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden. Het NOD-opleidingsprogramma sluit aan bij en bouwt voort op de curricula van de vier instituten. De rijkheid van de leeromgeving wordt benut via een mix van werkplekleren, leerarrangementen en intervisie. De 'NOD-invalshoek' een cruciaal element in alle onderdelen van het opleidingsprogramma. Het opleidingsprogramma is erop gericht om bewustwording te creëren bij studenten en (startende) docenten ten

aanzien van diversiteit, kansengelijkheid en passend onderwijs en hen te leren om les te geven in verschillende contexten. De rijkheid van de leeromgeving wordt benut door:

- **combinatiestages:** alle studenten binnen NOD Haaglanden lopen stage op meerdere scholen en leren in die periode de scholen goed kennen (o.a. onderwijsconcept, zorgstructuur, organisatie, decanaat, administratie, OOP):
 - Hbo: vier stagescholen (roulatie per jaar).
 - Wo (master): twee stagescholen (roulatie per half jaar, vooraf gepland).
- **startbijeenkomsten:** tijdens de startbijeenkomsten (twee keer per jaar) maken de studenten kennis met NOD Haaglanden, met elkaar en met de NOD-scholen en instituten, onder andere middels de 'markt van de ontmoeting' waar scholen en hun leerlingen zich presenteren.
- **leerarrangementen:** iedere school levert een bijdrage aan het opleidingsprogramma vanuit het eigen expertisegebied door het verzorgen van leerarrangementen, in co-creatie ontwikkeld met de instituten. In alle leerarrangementen staat de 'NOD-invalshoek' centraal. De samengevoegde expertises van de scholen vormen samen een breed en op elkaar aansluitend palet van leerervaringen en zijn een verrijking in de opleidingen.
- **intervisie:** in intervisiebijeenkomsten op NOD-niveau (onder leiding van school- en instituutsopleiders) wordt gereflecteerd hoe vraagstukken op verschillende manieren in verschillende contexten en culturen kunnen worden opgelost. Theorie en praktijk worden verbonden, bijvoorbeeld door met elkaar te reflecteren op het handelen volgens de incidentmethode.
- **gezamenlijke bijeenkomsten:** studenten en (startende) docenten ontmoeten elkaar tijdens gezamenlijke bijeenkomsten van het NOD-opleidingsprogramma. Zij maken kennis met elkaar en elkaars scholen. Er worden gericht ervaringen uitgewisseld en gekoppeld aan de verschillende schoolcontexten.
- **wisselende locaties:** de gezamenlijke bijeenkomsten van het opleidingsprogramma vinden plaats op wisselende locaties. Tijdens deze bijeenkomsten maken studenten en (startende) docenten kennis met de school(cultuur) en de leerlingen, bijvoorbeeld door een rondleiding, presentatie of opdrachten met leerlingen en/of docenten van de school.
- **praktijkopdrachten:** door middel van praktijkopdrachten worden studenten en (startende) docenten gestimuleerd om voortdurend oog te hebben voor de verschillen tussen scholen en leerlingen en kansengelijkheid. In opdrachten worden zij uitgedaagd om hun gedrag te koppelen aan de schoolcontext en -cultuur waarin zij op dat moment hun praktijkdeel uitvoeren of werken.
- **werkbezoeken:** studenten verzamelen middels werkbezoeken informatie over andere scholen voor praktijkopdrachten; hiervoor worden koppels gemaakt van studenten van verschillende scholen. Ook voor (startende) docenten kunnen, afhankelijk van hun leerdoelen, werkbezoeken aan andere scholen worden georganiseerd.
- **lesvoorbereiding:** in de lesvoorbereiding maken studenten kennis met diversiteit door het gebruik van verschillende vormen van lesvoorbereidingsformulieren, passend bij de verschillende scholen (bijv.: Montessoriles, domeinles).

2. *Ontwikkeling centraal:*

De ontwikkeling van studenten en (startende) docenten staat centraal binnen NOD Haaglanden. Dit krijgt vorm door:

- **focus op professionele identiteit:** het opleidingsprogramma is erop gericht dat studenten aan het eind van de initiële opleiding zich bewust zijn van hun professionele identiteit en, op basis van hun ervaringen in de diverse en kleurrijke leeromgeving van NOD Haaglanden, een onderbouwde keuze kunnen maken voor een school die het beste bij hen past. De bewustwording van de professionele identiteit start al bij de aanmelding: studenten kiezen bewust (middels een motivatiebrief) voor NOD Haaglanden.
- **competentieverricht werkplekleren:** de ontwikkeling van de competenties van de student en (startende) docent zijn leidraad bij alle activiteiten die hij of zij ontplooit tijdens de opleiding binnen de diverse, kleurrijke context van NOD Haaglanden. De competenties (HR, HU, SEC) en beroepsrollen (ICLON) zijn gebaseerd op de bekwaamheidseisen voor leraren die landelijk zijn afgesproken en vastgelegd.
- **sturing middels het leerwerkplan / persoonlijk ontwikkelingsplan:** het leerproces van de student wordt gestuurd aan de hand van het leerwerkplan of persoonlijk ontwikkelingsplan; het ontwikkelproces van de

(startende) docent wordt gestuurd op basis van de gesprekscyclus en het bekwaamheidsdossier. Op basis hiervan maken studenten en (startende) docenten een keuze uit de NOD-leerarrangementen en worden gepaste praktijkervaringen georganiseerd op de eigen school of op de andere NOD-scholen. De scholen en instituten kennen elkaar en elkaars expertise; hierdoor zijn de lijnen kort en kunnen studenten en (startende) docenten gericht (voor bijv. een werkbezoek) worden doorverwezen aan de hand van hun leervragen. De leervragen spelen ook een rol in de doorplaatsing (roulatie) van studenten binnen NOD Haaglanden. Afhankelijk van de leervragen kan uitwisseling met het mbo (ROC Mondriaan) worden georganiseerd.

- **koppeling van theorie-praktijk:** studenten en (startende) docenten leren beredeneerd handelen op basis van theorie en praktijkkennis en onderzoekend leren ('evidence-informed learning'). De praktijkervaringen worden gekoppeld aan de theorie die studenten op de instituten krijgen. Door de theorie aan de praktijk te koppelen, bijv. middels een systematische analyse aan de hand van Modelgestuurd Leren van Succes (MLS)⁵, het model van Korthagen of koppelkaarten, kan de student de verdieping maken en de praktijk benoemen vanuit de theoretische kaders en andersom. De diversiteit van NOD Haaglanden speelt hierin expliciet een rol: theorie en praktijkervaringen worden geplaatst in de bredere context van het samenwerkingsverband. Wat betekent een theorie voor de praktijk en hoe verschilt dit tussen scholen met hun verschillende leerlingen, niveaus en concepten? Waarom werkt iets wel bij de ene leerling en niet bij de andere? Hoe kunnen we dat begrijpen vanuit de theorie?
- **gefaseerde opbouw:** studenten en (startende) docenten krijgen de tijd om te groeien in hun docentrol; van onbewust onbekwaam via bewust onbekwaam naar bewust bekwaam. De student hoeft niet alles al meteen te kunnen (scaffolding, vgl. TRION⁶). Eerst ontwikkelen studenten een bewustzijn van diversiteit en kansengelijkheid, waarna zij zich bewust worden van de invloed die zij met hun gedrag kunnen uitoefenen en vervolgens (ook in hun verdere docentenloopbaan) een handelingsrepertoire opbouwen om les te kunnen geven in een diverse omgeving. Er is een opbouw in het opleidingsprogramma van minder naar meer complexe onderwerpen en een toenemende mate van zelfstandigheid (van ondersteunen in de les naar vormen van co-teaching naar zelfstandig lesgeven).
- **video-opnamen:** in het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden wordt gebruik gemaakt van video-observaties. Deze videobeelden van de eigen dagelijkse (beroeps)praktijk vormen een krachtig middel om communicatie- en samenwerkingsvaardigheden van docenten (in opleiding) te trainen en/of te toetsen.

3. De opleidingsschool verankerd in het HRM-beleid:

NOD Haaglanden is verankerd in het HRM-beleid van de scholen en instituten door:

- **het functiebouwwerk:** de rollen binnen de opleidingsschool worden zichtbaar in het functiebouwwerk van de scholen (LB-LC-LD) en de instituten en maken onderdeel uit van de gesprekscyclus. Voor de rollen binnen de scholen zijn taakomschrijvingen en competentieprofielen ontwikkeld op basis van het landelijk rollenportfolio van ADEF en de bekwaamheidsgebieden van Velon (zie bijlagen 3-4 van bijlage 4 opleidingsplan). Ook de instituten hebben hun competentieprofielen hierop gebaseerd. De profielen vormen tevens de basis voor de opleiding van de werkplekbegeleiders, schoolopleiders, schoolcoördinatoren en instituutopleiders.
- **een doorlopende leerlijn:** er wordt gewerkt aan een doorlopende leerlijn van opleiding, inductie en doorlopende professionele ontwikkeling. In de doorlopende leerlijn ontwikkelen docenten zich steeds verder op de verschillende docentcompetenties, passend bij hun ontwikkelingsfase (student, startende docent en ervaren docent). In de doorlopende leerlijn staan de NOD-thema's centraal: diversiteit, kansengelijkheid en passend onderwijs.
- **leren van en met elkaar:** in alle lagen van de opleidingsschool staat leren van en met elkaar centraal. Voor studenten en (startende) docenten krijgt dit onder meer vorm door gezamenlijke intervisie en gezamenlijke bijeenkomsten in het kader van het opleidingsprogramma. In het leren van en met elkaar is altijd oog voor diversiteit. Voor de leden van de stuurgroep (directie) en de werkgroep (schoolcoördinatoren en instituutcoördinatoren) wordt na ieder overleg een tijd ingepland voor intervisie.

⁵ Janssen, F., I. Veldman & J. van Tartwijk (2008). Professionele docenten opleiden: een opleidingsvisie. *Tijdschrift voor Lerarenopleidingen* 29(1): 5-13.

⁶ ADEF (2017). *Samen leraren opleiden. Parels uit de praktijk 2*. Utrecht: Steunpunt Opleidingscholen VO.

- **borging BRONdocumenten:** de scholen zijn ervoor verantwoordelijk dat er binnen de school voldoende kennis is van de BRONdocumenten van de instituten (generieke kennisbasis, opleidingen).
- **continuïteit:** er wordt gestreefd naar continuïteit van de betrokken medewerkers binnen de scholen en instituten om een duurzame samenwerking te borgen.

4. *Samen verantwoordelijk:*

De gezamenlijke verantwoordelijkheid krijgt vorm door:

- **vertrouwen:** een gedeelde verantwoordelijkheid vraagt vertrouwen en openheid. Iedere partner voelt eigenaarschap voor de NOD. Er is één duidelijk gedeeld doel: het opleiden van de professional van de toekomst. De samenwerkingspartners erkennen en waarderen elkaars expertise en inbreng. Iedere partner adviseert de ander vanuit eigen expertise op inhoud en relevantie en wordt hierin gehoord.
- **co-creatie:** alle onderdelen van het NOD-opleidingsprogramma worden in co-creatie door de scholen en lerarenopleidingen ontwikkeld vanuit de NOD-invalshoek. De leerdoelen/toetsdoelen van de curriculumonderdelen van de instituten geven de kaders aan waarbinnen leerarrangementen worden ontwikkeld.
- **samen 'één school':** op alle scholen voelen en merken studenten dat de scholen onderdeel uitmaken van dezelfde opleidingsschool; er is een warme overdracht tussen scholen. Er wordt een veilige leeromgeving geboden waar studenten zich kunnen ontwikkelen op de pedagogisch-didactische competenties en waardoor studenten buiten hun comfort zone durven te gaan. Dit heeft vooral betrekking op verwachtingenmanagement en duidelijkheid over de rollen van de opleiders (school, instituut) en werkplekbegeleiders. Op alle scholen is dezelfde herkenbare opleidingsstructuur aanwezig. Ook wordt al bij de intake duidelijk gemaakt aan studenten welke expertise NOD Haaglanden in huis heeft.
- **gezamenlijke voortgangsbesprekingen:** de scholen en instituten zijn samen verantwoordelijk voor de studenten binnen NOD Haaglanden. Dit krijgt onder meer vorm door de voortgangsbesprekingen in de werkgroep van NOD Haaglanden. In deze besprekingen wordt de voortgang van de studenten besproken aan de hand van vooraf ingevulde voortgangsformulieren. Deze voortgangsbesprekingen zijn tevens voedend voor de doorplaatsing/roulatie van studenten binnen NOD Haaglanden: welke school past het beste bij de leervragen van de student?
- **protocol video-opnamen:** de besturen, scholen en instituten van NOD Haaglanden hebben, naar aanleiding van de aanscherping van de wet op de privacy, gezamenlijk het initiatief genomen om te komen tot een protocol voor het gebruik van video-opnames voor opleidings- en professionaliseringsdoeleinden. De lerarenopleidingen zijn verantwoordelijk voor het protocol, een veilige opslag en vernietiging van de opnamen. De scholen zijn verantwoordelijk voor het organiseren en administreren van toestemming van ouders/leerlingen, het informeren van de lerarenopleidingen over de mogelijkheden voor video-opnamen binnen de school (welke klassen), het verkrijgen van toestemming van de MR en het ter beschikking stellen van vaste videoapparatuur. Er is inmiddels een eerste conceptversie van het protocol gereed.
- **vertegenwoordiging in werkveldcommissies:** NOD Haaglanden is vertegenwoordigd in de werkveldcommissies van de Hogeschool Utrecht, Hogeschool Rotterdam, het ICLON en de TU Delft.

3. Werving, instroom en doorstroom

Dit hoofdstuk beschrijft de manier waarop NOD Haaglanden studenten werft (3.1) en hoe de instroom (3.2) en doorstroom (3.3) van studenten bij NOD Haaglanden is georganiseerd. Binnen NOD Haaglanden wordt de werving, instroom en doorstroom van studenten centraal georganiseerd. Hiertoe is een overkoepelend stagecoördinator aangesteld voor 0,1 fte die voor alle NOD-scholen en instituten werkt (profiel stagecoördinator in bijlage 6). De 'combinatiestage' is een cruciaal uitgangspunt voor de instroom en doorstroom van studenten. Dit betekent dat studenten altijd bij verschillende scholen stage lopen (hbo: 4 stagescholen, wo master: 2 stagescholen).

3.1 Werving

Het streven van NOD Haaglanden is dat studenten bewust kiezen voor een opleiding binnen NOD Haaglanden, het daarbij behorende opleidingsprogramma en de combinatiestage. Studenten kunnen zich voor een stage bij NOD Haaglanden met een motivatiebrief aanmelden via www.nodhaaglanden.nl/aanmelden. De aanmeldingen van studenten komen binnen bij één centraal aanmeldpunt (stagecoördinator). De stagecoördinator stuurt de aanmeldingen naar de betreffende scholen.

NOD Haaglanden neemt actief deel aan wervingsactiviteiten van de vier instituten, zoals de stagemarkt van de Hogeschool Utrecht (op het instituut) en de oriëntatiedagen van de Hogeschool Rotterdam (op de scholen). Op termijn streeft NOD Haaglanden naar een eigen, centrale oriëntatiedag voor studenten van de vier instituten gezamenlijk. Studenten kunnen op de website www.nodhaaglanden.nl informatie vinden over de mogelijkheden binnen NOD Haaglanden.

De vier instituten hebben een verschillend plaatsingsbeleid. Bij de Hogeschool Utrecht kunnen studenten solliciteren op een vacature; bij de overige drie instituten worden studenten in principe geplaatst. Omdat NOD Haaglanden het belangrijk vindt dat studenten een keuze maken voor de opleidingsschool, vullen studenten een aanmeldformulier in (incl. motivatiebrief) en vindt er een intakegesprek plaats tussen de student en de schoolcoördinator.

3.2 Instroom

In april wordt het aantal stageplaatsen voor het aankomend schooljaar vastgesteld in de stuurgroep, inclusief de verdeling over de scholen op basis van het leerlingenaantal (zie onderstaande tabel). Tegelijkertijd inventariseert de stagecoördinator bij de scholen hoeveel én welke stageplaatsen er per school beschikbaar zijn (onderbouw/bovenbouw, hbo/wo). Hiertoe is een Excel-formulier ontwikkeld dat de schoolcoördinatoren in overleg met de directie invullen. Op basis van de beschikbare plaatsen maakt de stagecoördinator een verdeling van de stageplaatsen over hbo en wo, rekening houdend met de afgesproken verdeelsleutel, een evenredige verdeling hbo-wo en de doorstroom van huidige NOD-studenten (reservering plaatsen). Deze concept verdeling wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het dagelijks bestuur, de programmamanager en de scholen. Daarna worden de beschikbare stageplaatsen wo en hbo aangeleverd aan de stagebureaus van de instituten. De hbo-instituten bepalen in onderling overleg hoe zij de stageplaatsen verdelen; hetzelfde geldt voor de wo-instituten. Hierbij geldt dat de stageplaatsen zo gelijk mogelijk worden verdeeld over de instituten en dat iedere school studenten krijgt van verschillende instituten. Ook worden stageplaatsen gereserveerd voor de februaristart en worden stageplaatsen zo efficiënt mogelijk ingevuld.

Met alle studenten (nieuw, doorgeplaatst) vindt een intakegesprek plaats. De schoolcoördinator voert deze gesprekken met de studenten die op zijn/haar school zijn geplaatst.

De procedure voor de stageplaatsing en de besprekpunten voor het intakegesprek (schoolcoördinator en student) zijn te vinden in bijlage 2.

Verdeling studenten bij quotum 88 studenten (10% marge)

	Leerlingenaantal	In procenten	Verdeling studenten
Johan de Witt Scholengroep	1700	27,43%	24
Montaigne Lyceum	1006	16,23%	14
Edith Stein College	892	14,39%	13
Wateringse Veld College	1020	16,46%	14
Haags Montessori Lyceum	930	15,01%	13
Veurs Voorburg	360	5,81%	5
College St. Paul	289	4,66%	4
Totaal	6197	100,00%	88

3.3 Doorstroom

Binnen NOD Haaglanden lopen studenten stage op verschillende stagescholen. Binnen NOD Haaglanden krijgen alle hbo-studenten de kans om vier jaar binnen NOD Haaglanden te blijven en gedurende deze vier jaar bij vier verschillende scholen stage lopen. Hbo-studenten wisselen jaarlijks van school en krijgen in mei/juni een nieuwe stageplaats aangeboden, waarbij zij vooraf hun voorkeur voor een school kunnen aangeven. Wo masterstudenten wisselen halverwege het schooljaar van school (onderbouw-bovenbouw); vanaf het begin van het schooljaar is duidelijk bij welke twee NOD-scholen deze wo masterstudenten stage lopen. Voor minoren is het vanwege de korte stageperiode niet wenselijk om te rouleren van school. Deze groep studenten kan middels werkbezoeken en bijeenkomsten van het opleidingsprogramma kennismaken met de verschillende scholen.

Belangrijke uitgangspunten bij de doorstroom van studenten zijn dat studenten kennismaken met verschillende typen scholen en dat de stagescholen passen bij de leervragen van de student. Studenten kunnen binnen deze kaders een voorkeur uitspreken voor bepaalde scholen. In mei wordt in de werkgroep (overleg schoolcoördinatoren en instituutscoördinatoren) de doorstroom van studenten besproken, waarbij deze uitgangspunten en de voorkeur van studenten centraal staan en passen binnen de beschikbare stageplaatsen. Voor de roulatie van studenten is het van belang dat studenten goed op de hoogte zijn van de scholen binnen het samenwerkingsverband. Het kennismaken met de scholen staat dan ook centraal in het gehele opleidingstraject.

Ook een mbo-stageplaats gaat tot de mogelijkheden behoren. Om studenten de kans te bieden om kennis te maken met lesgeven in het mbo, wordt de samenwerking gezocht met ROC Mondriaan.

3.4 Afspraken studenten met een kleine aanstelling

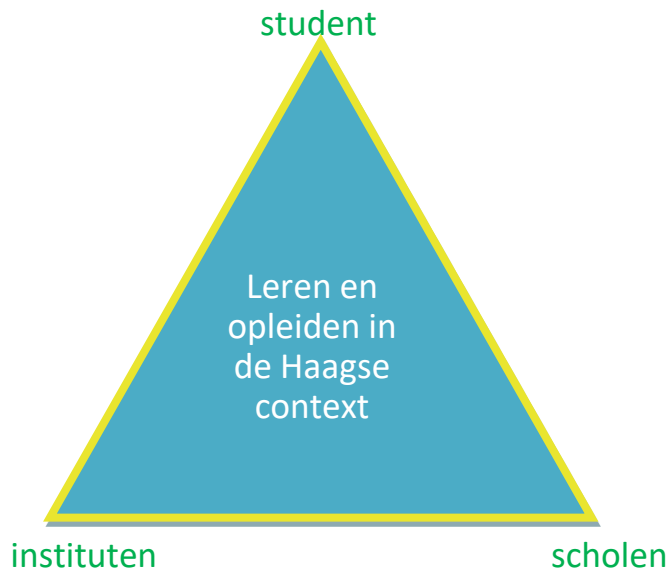
Binnen NOD Haaglanden zijn afspraken gemaakt over aanstellingen aan studenten die als student in zijn gestroomd binnen NOD Haaglanden. Door middel van deze afspraken willen we de studeerbaarheid borgen, de student een veilige leeromgeving bieden (beoordeling identiek aan studenten zonder aanstelling) en ervoor zorgen dat studenten (half)jaarlijks wisselen van stageschool. De afspraken gelden niet voor studerende docenten die reeds een aanstelling hebben bij een NOD-school op het moment van instroom in NOD Haaglanden.

De gemaakte afspraken zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Type instroom in NOD Haaglanden	Als voltijd student (geen aanstelling bij een NOD-school op moment van instroom in NOD Haaglanden)		Als studerend docent met aanstelling bij een NOD-school (hogere/andere bevoegdheid, zij-instromer, deeltijd)
	Hbo-lerarenopleidingen	Wo-lerarenopleidingen	
Wanneer is een aanstelling mogelijk?	Vanaf hbo leerjaar/niveau 3	Gedurende de hele stageperiode	Gedurende de hele opleidingsperiode
Maximum omvang aanstelling	Leerjaar/niveau 3: max. 0,3 fte Leerjaar/niveau 4: max. 0,4 fte	Maximaal 0,4 fte	n.v.t.
	<i>Omvang aanstelling in overleg te bepalen met WB, IO, SO en teamleider met een maximum omvang zoals beschreven</i>		
Maximum duur aanstelling	Voor de maximum duur van de stage op de betreffende school (max. 1 jaar i.v.m. rolatie per schooljaar)	Voor de maximum duur van de stage op de betreffende school (max. half jaar i.v.m. combinatiestage)	n.v.t.
Inroostering	Studenten moeten op woensdagmiddagen beschikbaar zijn voor bijeenkomsten van het NOD opleidingsprogramma		n.v.t.
Beoordeling	Uitsluitend volgens de eisen van de stage (identiek aan de studenten zonder aanstelling)		Volgens het beoordelingsbeleid van de school
Begeleiding	Volgens de afspraken en kwaliteitseisen van NOD Haaglanden		N.t.b.
Kwaliteitsborging begeleiding	<p>Als het door omstandigheden niet lukt om een werkplekbegeleider te faciliteren volgens de afspraken, zijn er verschillende opties mogelijk om de begeleiding te borgen en aan de eisen van de stage (o.a. minimum aantal lesobservaties en feedbackmomenten) te voldoen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesobservatie op afstand (video-opnamen) • Begeleiding door een werkplekbegeleider van een aanpalend vak • Begeleiding door een werkplekbegeleider van hetzelfde vak van een van de andere NOD-scholen <p>De school meldt het direct bij de programmamanager en de contactpersoon van het instituut als de begeleiding niet volgens de afspraken kan worden geboden. Dit wordt in de werkgroep besproken, evenals de oplossing voor de borging van de begeleiding en stage-eisen. We monitoren en evalueren de opties die worden ingezet. De werkgroep levert hiervoor input aan bij de stuurgroep.</p>		

4. Opleidingsprogramma NOD Haaglanden

Samen opleiden is opleiden vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid, waarin studenten, instituten en scholen het eigenaarschap delen (Timmermans, 2012). Deze driehoek staat centraal in het opleidingsmodel van NOD Haaglanden:

NOD Haaglanden biedt een gezamenlijk opleidingsprogramma aan studenten van de verschillende opleidingsvarianten van de lerarenopleidingen en (startende) docenten, waarin zij profiteren van de diverse en (kleur)rijke leeromgeving van NOD Haaglanden in de Haagse context. Het NOD-opleidingsprogramma vormt één geheel met de opleidingsprogramma's van de vier instituten (zie bijlage 1). Het opleidingsprogramma bestaat uit de volgende onderdelen, die in de volgende paragrafen worden toegelicht:

- Werkplekleren (4.1)
- Intervisie (4.2)
- Leerarrangementen (4.3)

De organisatie van het opleidingsprogramma wordt beschreven in paragraaf 4.4.

De planning van de bijeenkomsten van het NOD-opleidingsprogramma is te vinden op de NOD-website (studenten – informatie & links en in de agenda).

4.1 Werkplekleren

De basis van het opleidingsprogramma bestaat uit het leren op de werkplek. Studenten staan centraal en worden in hun leerproces begeleid door een opleidingsteam van gemengde samenstelling vanuit de scholen (werkplekbegeleiders en schoolopleiders) en de lerarenopleidingen (instituuksopleiders). De werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutsopleiders stimuleren studenten om hun handelen te baseren en onderbouwen op basis van theoretische inzichten, bijvoorbeeld door gericht vragen te stellen bij bepaalde situaties of dilemma's of hen te stimuleren om met bepaalde methoden te oefenen (zoals complete instructie of gespreksinterventies). Het opleidingsteam van de school speelt hierin de grootste rol; de instituutsopleiders volgen het proces en stemmen regelmatig af met het opleidingsteam op school. De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van een student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk (eerstelijns ondersteuning). De schoolopleider treedt op als 'algemeen begeleider' van de groep studenten op de school en fungeert als het bruggenhoofd tussen de school en de lerarenopleiding. De instituutsopleider treedt op als algemeen begeleider van de studenten en is het primaire aanspreekpunt voor de schoolopleider.

Het werkplekleren is gebaseerd op de volgende uitgangspunten⁷:

⁷ Onder andere gebaseerd op het model van Kelchtermans e.a. (2010), Worstelen met werkplekleren. Naar een beschrijvend model van werkplekleren. *Tijdschrift voor lerarenopleiders* (VELON / VELOV) 31(1), p. 4-11 en het voorbeeld van TRION in ADEF (2017). *Samen leraren opleiden. Parels uit de praktijk 2*. Utrecht: Steunpunt Opleidingscholen VO.

- Er is een gefaseerde opbouw: de student hoeft niet alles al meteen te kunnen (scaffolding). Er is een opbouw in het opleidingsprogramma van minder naar meer complexe onderwerpen en een toenemende mate van zelfstandigheid (van ondersteunen in de les naar vormen van co-teaching naar zelfstandig lesgeven).
- De werkplekbegeleider, schoolopleider en instituutopleider tonen voorbeeldgedrag, expliciteren hun aanpak en keuzes, hebben een zelfkritische houding en staan open voor feedback (modelling).
- De werkplekbegeleider, schoolopleider en instituutopleider maken hun praktische en theoretische kennisbasis voor de student toegankelijk en bespreekbaar, hebben altijd aandacht voor diversiteit, kansengelijkheid en het onderwijsconcept van de school (sharing). Schoolopleiders, werkplekbegeleiders en instituutopleiders stellen bij voortgangs- en feedbackgesprekken gericht terugkoppelingsvragen naar theorie en zetten methoden in om de verbinding theorie-praktijk te maken (bijv. Modelgestuurd Leren van Succes (MLS), model van Korthagen, koppelkaarten).
- De student is gericht op het verwerven van inzicht in leerprocessen van individuele leerlingen in de eigen klassen/lessen en het ontwikkelen van een sensitiviteit voor diversiteit (focusing).
- Er wordt van en met elkaar geleerd en de verhoudingen worden gaandeweg het opleidingstraject steeds gelijkwaardiger.
- In lesobservaties wordt specifiek gekeken naar de onderwijscontext van de stageschool (Welke specifieke elementen uit de onderwijscontext van de stageschool zie je terug in de les? Waaruit blijkt dat?). Deze vraag wordt toegevoegd aan de lesobservatieformulieren van de NOD-instituten.

4.2 Intervisie

Binnen NOD Haaglanden vindt intervisie plaats, waarin studenten van verschillende scholen en instituten (hbo en wo) met elkaar reflecteren hoe vraagstukken op verschillende manieren in verschillende contexten en culturen kunnen worden opgelost. Theorie en praktijk worden verbonden, bijvoorbeeld door met elkaar te reflecteren op het handelen volgens de incidentmethode. De combinatie van wo- en hbo-studenten vormt hierin een verrijking. De NOD-intervisie is een aanvulling op de intervisie die op de instituten en scholen plaatsvindt en focust specifiek op diversiteit en kansengelijkheid in de Haagse context. De intervisiebijeenkomsten worden gezamenlijk begeleid door school- en instituutopleiders. Nadere afspraken over frequentie en inhoud van de intervisie worden nog gemaakt in de ontwikkelperiode.

In 2018/2019 wordt gestart met een pilot intervisie met een gecombineerde groep van 2e jaars studenten hbo en educatieve minoren (wo). Er zijn twee bijeenkomsten die ieder 2 uur duren en uit 2 rondes bestaan. Eén bijeenkomst wordt geleid door twee NOD-schoolopleiders en één bijeenkomst wordt geleid door een combinatie van een NOD-schoolopleider en een NOD-instituutopleider. De intervisie wordt geëvalueerd met de studenten. Op basis van de ervaringen wordt een opzet ontwikkeld voor de NOD-intervisie.

4.3 Gemeenschappelijk opleidingsprogramma NOD Haaglanden

Het gemeenschappelijk opleidingsprogramma bestaat uit leerarrangementen over specifieke thema's. De NOD-invalshoek (diversiteit, kansengelijkheid en passend onderwijs) komt hier altijd in terug; ofwel als afzonderlijk leerarrangement (bijv. passend onderwijs) ofwel als centrale invalshoek in een leerarrangement met een algemener thema (bijv. vakdidactiek of adolescentiepsychologie). Studenten en (startende) docenten volgen leerarrangementen afgestemd op hun leerbehoeften en, voor studenten, hun opleidingsvariant. De hbo-studenten volgen de leerarrangementen van hun leerjaar/leerfase. De wo-studenten volgen leerarrangementen passend bij hun leervragen en kunnen in principe bij alle leerarrangementen aansluiten. De leerarrangementen bestaan uit contactonderwijs (gezamenlijke bijeenkomsten), praktijkopdrachten en zelfstudie. Deze leerarrangementen staan altijd in verbinding met het werkplekleren; studenten en (startende) docenten worden middels opdrachten en intervisie gestimuleerd om de verbinding met de werkplek en met de theorie te maken. Waar relevant worden de leerarrangementen gekoppeld aan een digitale leeromgeving ('blended learning').

Het NOD-opleidingsprogramma vormt één geheel met de curricula van de vier instituten. Op basis van de expertise van de scholen en de curricula van de lerarenopleidingen is een keuze gemaakt van curriculumonderdelen die het beste in de praktijk van NOD Haaglanden kunnen worden geleerd, zoals adolescentiepsychologie (verschillen tussen leerlingen), passend onderwijs en pedagogiek. Hiervoor worden in co-creatie NOD-leerarrangementen ontwikkeld en verzorgd door de scholen en instituten voor studenten (hbo en wo) en (startende) docenten. De andere (niet geselecteerde) curriculumonderdelen van de lerarenopleidingen volgen de studenten op het instituut. In het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden wordt voortgebouwd op de curriculumonderdelen die op het instituut plaatsvinden. Dit wordt geborgd doordat de NOD-leerarrangementen in co-creatie door scholen en instituten worden ontwikkeld; de instituten geven aan op welke curriculumonderdelen kan worden voortgebouwd en welke relevante theorie de studenten reeds op het instituut hebben gehad.

Het gemeenschappelijk opleidingsprogramma is in ontwikkeling en wordt gefaseerd ontwikkeld en ingevoerd:

Opleidingsfase	Ontwikkeling in	Implementatie per
Hbo leerjaar 1 & wo	2017/2018 (voor feb. 2018)	2017/2018
Hbo leerjaar 2 & wo	2016/2017	2017/2018
Hbo leerjaar 3 & wo	2017/2018	2018/2019
Hbo leerjaar 4 & wo	2018/2019	2019/2020

Uitgangspunten van het gemeenschappelijk opleidingsprogramma zijn:

- De leerarrangementen van het NOD-opleidingsprogramma worden in co-creatie door de scholen en lerarenopleidingen ontwikkeld en verzorgd.
- De leerarrangementen staan open voor alle studenten (hbo en wo) en (startende) docenten.
- Alle leerarrangementen worden ontwikkeld vanuit de NOD-invalshoek. Bijvoorbeeld: bij adolescentiepsychologie worden studenten gestimuleerd om een beeld te krijgen van diversiteit in gedrag van adolescenten. Bij ontwerpen van digitale leerarrangementen heeft de NOD-invalshoek met name betrekking op de diversiteit van schoolcontexten en het uitwisselen/bespreken van de gemaakte keuzes voor digitale middelen in een bepaalde schoolcontext (wat werkt voor welke doelgroep?).
- Vaste onderdelen zijn:
 - 2 tot 3 gezamenlijke bijeenkomsten per onderdeel op verschillende NOD-schoollocaties (verzorgd door schoolopleiders, experts en/of instituutopleiders);
 - kennismaken met één of meerdere andere NOD-scholen.
- De leerdoelen/toetsdoelen van de curriculumonderdelen van de instituten geven de kaders aan waarbinnen ontwikkeld wordt. De weg daarnaartoe is vrij in te vullen door de NOD-partners (scholen en lerarenopleidingen samen). De te ontwikkelen competenties en eindtermen staan hierin centraal.
- Inhoudelijk vergelijkbare onderdelen van de lerarenopleidingen verschillen in omvang en studielast (EC). Hiermee wordt rekening gehouden in de ontwikkeling (bijv. middels een zwaardere opdracht voor studenten indien de studielast hoger is). Het kan zijn dat het aantal studiepunten (en daarmee uiteraard de studielast) voor een NOD-onderdeel verschilt tussen HR- en HU-studenten.
- Het is mogelijk dat in de specifieke uitwerking van opdrachten verschillen tussen studenten van de verschillende lerarenopleidingen. Het is mogelijk dat een aanvullende of uitbreiding van de opdracht wordt gegeven daar waar het aantal EC's hoger is bij een van de instituten.
- De ontwikkelde onderdelen worden ter goedkeuring voorgelegd aan de examencommissies van de betreffende lerarenopleidingen. Alleen bij goedkeuring kunnen er daadwerkelijk studiepunten worden toegekend aan de NOD-opleidingsonderdelen.

Leerarrangementen eerste fase (hbo 1 en 2 en wo)

Voor de eerste fase van de lerarenopleiding (hbo leerjaar 1 en 2 en wo) is de inhoud van het gemeenschappelijk opleidingsprogramma van NOD Haaglanden inmiddels in gezamenlijkheid bepaald. Deze leerarrangementen worden vanaf schooljaar 2017/2018 verzorgd door NOD Haaglanden. Het leerarrangement

'Ontwerpen van digitale leerarrangementen' is inmiddels ontwikkeld. Het leerarrangement 'Passend onderwijs' krijgt zeer waarschijnlijk een plaats in hbo leerjaar 3 & wo.

Hbo oids leerjaar 1 & wo	<ul style="list-style-type: none"> • Adolescentiepsychologie • Leerprocessen / didactiek
Hbo oids leerjaar 2 & wo	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpen van digitale leerarrangementen • Onderzoek: diversiteit / onderwijssociologie*
Hbo oids leerjaar 3 & wo	<ul style="list-style-type: none"> • Haagse module diversiteit • Didactiek en samenwerkend leren • Passend onderwijs

*De ontwikkeling van het onderdeel 'Onderzoek: diversiteit / onderwijssociologie' staat on hold vanwege een curriculumherziening van de Hogeschool Rotterdam.

Onderstaande schema's geven weer hoe het NOD-opleidingsprogramma (middenkolom) zich verhoudt tot het curriculum van de Hogeschool Utrecht (linkerkolom) en de Hogeschool Rotterdam (rechterkolom). Zoals aangegeven zijn de kaders de leer- en toetsdoelen van de lerarenopleidingen en de NOD-invalshoek. De leerarrangementen zijn tevens verbonden met het wo curriculum. Om rekening te houden in de verschillen in omvang en studielast (EC) voor inhoudelijk vergelijkbare onderdelen van de instituten worden opdrachten uitgebreid als de studielast hoger is, bijv. door zwaardere opdrachten.

Oids-programma leerjaar 1 hbo & wo

HU	NOD-opleidingsprogramma (hbo en wo)	HR*
	Kaders: <ul style="list-style-type: none"> • Leerdoelen lero's • Toetsdoelen lero's • NOD-invalshoek 	
Beroep 2: Ontwikkeling van de adolescent (2 EC, 3 bijeenkomsten en 3EC een aanvullende opdracht van de HU)	Adolescentiepsychologie**	Adolescentiepsychologie (2 EC, 3 bijeenkomsten)
Beroep 3A: Leerprocessen (5 EC)	Leerprocessen / didactiek	Vakdidactiek (2 EC, 2 bijeenkomsten) Docentvaardigheden ict (2 EC, combinatie met vakdidactiek)
Stage: Studie en werk 1A en 1B (10 EC) Aantal stagedagen: 1 stagedag per week (start medio november), 2 stagedagen per week bij start in februari	2 stagedagen per week (start februari)	Stage regulier (6 EC) Aantal stagedagen (regulier + oids): 2 stagedagen per week (start februari)

*Gebaseerd op HR Examenprogramma (EP) Cohort 2016

**Relevante wo-curriculumonderdeel: pedagogiek (onderdeel adolescentiepsychologie).

Oids-programma leerjaar 2 hbo & wo

HU	NOD-opleidingsprogramma (hbo en wo)	HR*
	Kaders: <ul style="list-style-type: none"> • Leerdoelen lero's • Toetsdoelen lero's 	

	<ul style="list-style-type: none"> NOD-inalshoek 	
Beroep 3B: Onderwijs ontwerpen (5EC)	Ontwerpen van digitale leerarrangementen	Vakdidactiek module I (2EC) Vakdidactiek module II (2EC) Effectief leren en directe instructie (2EC)
Beroepsproduct 1 (5EC): de student zoekt antwoord op een bepaalde onderzoeksvraag met behulp van literatuur of praktijkonderzoek en presenteert zijn gegevens	Onderzoek: diversiteit / onderwijssociologie**	Onderwijsociologie en diversiteit (3EC)
Beroep 4: De leraar als pedagoog (5EC)		
Stage: Studie en werk 2A en 2B (10 EC) Aantal stagedagen: 1 stagedag per week (heel jaar)		Stage regulier: stage deel I (5 EC) en deel II (5 EC) Aantal stagedagen (regulier + oids): 2 stagedagen per week (start september, 3 blokken)

*Gebaseerd op HR Examenprogramma (EP) Cohort 2016

**De ontwikkeling van het onderdeel 'Onderzoek: diversiteit / onderwijsociologie' staat on hold vanwege een curriculumherziening van de Hogeschool Rotterdam.

Oids-programma leerjaar 3 hbo & wo

HU 10 ECTS	NOD-opleidingsprogramma (hbo en wo)	HR In totaal 20 ECTS
	Kaders: <ul style="list-style-type: none"> Leerdoelen lero's Toetsdoelen lero's NOD-inalshoek 	
Beroep 5: Leren omgaan met verschillen - 1	Passend onderwijs	Passend onderwijs - 1
Beroep 6: Diversiteit: Cultuur en onderwijzen - 2	Haagse module diversiteit	Groepsdynamica, orde en klassenmanagement-2
Docent in het beroepsgerichte onderwijs – 2 en 3 Docent in het algemeen voortgezet onderwijs – 2 en 3	Didactiek en samenwerkend leren	Activerende didactiek en samenwerkend leren- 3
Studie en werk 3A Studie en werk 3B (Stage is 20 ECTS)	2 Stagedagen (heel jaar)	Stage
Beroepsproduct 2		Praktijkonderzoek in de school

Het traject van een student binnen NOD Haaglanden:

- De student heeft over NOD Haaglanden gehoord via het instituut, andere studenten, de oriëntatiedag, stagemarkt of website. De student toont belangstelling voor een opleidingsplaats binnen NOD Haaglanden en meldt zich met een motivatiebrief aan via de website (met voorkeur voor school). Een intake op één van de NOD-scholen volgt (met de schoolcoördinator) en, als er een match is, volgt een definitieve plaatsing binnen NOD Haaglanden.
- De student start aan het begin van de praktijkperiode op de school waar hij/zij is geplaatst, wordt ontvangen door de werkplekbegeleider ('gastheer') en de schoolopleider en krijgt toegang tot de faciliteiten (o.a. inlog en e-mail, werkplek).
- De student gaat in de eerste week naar de gezamenlijke NOD-startbijeenkomst. De student maakt tijdens deze bijeenkomst uitgebreid kennis met de veelzijdigheid van de NOD-scholen en hun leerlingen en met de andere studenten, o.a. middels de 'markt van de ontmoeting'. Ook krijgt de student (praktische) informatie over het NOD-opleidingsprogramma.
- De student wordt op de werkplek opgeleid door de werkplekbegeleider. De student en de werkplekbegeleider voeren regelmatig begeleidings-/coachingsgesprekken. Op basis van het leerwerkplan/persoonlijk ontwikkelingsplan worden gepaste praktijkervaringen georganiseerd op school of bij een van de andere NOD-scholen. Bijvoorbeeld: de student observeert lessen, bereidt (samen met de werkplekbegeleider) lessen voor, geeft zelf les (co-teaching of zelfstandig) en participeert in andere activiteiten (bijv. begeleidt een excursie). Van lessen van de student worden in overleg (en volgens het protocol) video-opnamen gemaakt en besproken.
- De student volgt leerarrangementen van het NOD-opleidingsprogramma (bijv. adolescentiepsychologie en vakdidactiek), passend bij de opleidingsvariant, het leerjaar en zijn/haar leerbehoeften. Per leerarrangement maakt de student deel uit van een 'NOD-klas' die uit een mix van hbo en wo studenten en (startende) docenten kan bestaan. De student neemt actief deel aan de gezamenlijke bijeenkomsten van het leerarrangement op verschillende NOD-locaties (contactonderwijs) en voert de opdrachten uit, individueel en in koppels met studenten van andere NOD-scholen. Een werkbezoek aan een andere school kan onderdeel uitmaken van opdrachten.
- De student neemt op school deel aan intervisiebijeenkomsten met andere studenten (hbo, wo) en/of (startende) docenten, onder leiding van schoolopleiders. Momenteel vindt dit nog plaats op de scholen, op termijn vindt intervisie plaats op NOD-niveau.
- De student neemt deel aan opleidingsactiviteiten en bijeenkomsten op de school.
- De student wordt op verschillende momenten beoordeeld (formatief en summatief). Hiervoor vinden beoordelingsgesprekken plaats gedurende de praktijkperiode met de student, de schoolopleider en de instituutopleider/assessor.
- Hbo: Aan het eind van de praktijkperiode overlegt de student met de werkplekbegeleider en schoolopleider over de leerbehoeften en mogelijkheden voor een nieuwe stageschool binnen NOD Haaglanden. De student krijgt een nieuwe opleidingsplaats aangeboden binnen NOD Haaglanden. De student meldt zich aan, er volgt een intake en de student start met de nieuwe praktijkperiode (zie hierboven).
- Wo master: De student gaat na een half jaar na zijn/haar nieuwe school, zoals afgesproken aan het begin van het schooljaar. De student start met de nieuwe praktijkperiode en (zie hierboven).

4.4 Organisatie van het opleidingsprogramma

Opleidingscorridor

Dinsdagmiddag is de vaste opleidingsmiddag voor hbo-studenten leerjaar 1.

Woensdagmiddag is de vaste opleidingsmiddag voor hbo-studenten leerjaar 2, 3, 4 en wo-studenten.

Startbijeenkomsten

Op twee momenten per schooljaar (augustus, februari) vindt een startbijeenkomst plaats voor de studenten die beginnen met hun praktijkperiode (hbo en wo). De studenten maken tijdens de startbijeenkomst uitgebreid kennis met de veelzijdigheid van de NOD-scholen en hun leerlingen en met de andere studenten, o.a. middels

de 'markt van de ontmoeting'. Ook krijgt de student (praktische) informatie over het NOD-opleidingsprogramma.

Programma's van eisen

Momenteel worden de leerarrangementen ontwikkeld door ontwikkelgroepen, bestaande uit vertegenwoordigers van de scholen en de lerarenopleidingen. Hiertoe zijn programma's van eisen ontwikkeld, die hieronder zijn weergegeven.

Programma van Eisen voor het leerarrangement adolescentiepsychologie (inhoud, principes, vorm) - leerjaar 1 hbo & wo

- **Omvang (gemeenschappelijke basis HR en HU)**
2 EC (1 EC = 28 uur)
Voor de HU is de omvang van het onderdeel Beroep 2 5 EC; binnen het NOD programma wordt hiervan in beginsel 2 EC ingevuld. De overige 3 EC wordt door de HU ingevuld
- **Baseren op generieke kennisbasis (landelijk vastgesteld)**
Curriculumonderdelen van HR en HU zijn beiden gebaseerd op:
 - 4 Ontwikkeling van de adolescent
 - 4.1 Identiteitsontwikkeling van de adolescent
 - 4.2 Morele ontwikkeling van de adolescent
 - 4.3 Adolescent en seksualiteitDaarnaast wordt toegevoegd (o.b.v. curriculumonderdeel HU) o.b.v. de NOD-invalshoek:
 - 9 Diversiteit en onderwijs
 - 9.3 Omgaan met diversiteit
- **Literatuur**
Aan te leveren door de hogescholen.
Basiliteratuur:
 - Wal, J., van der & Wilde, J. de (2011). Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding. Bussum: Coutinho.
 - 3 Nederlandstalige, wetenschappelijke artikelen
De studenten worden geacht deze artikelen zelf op te zoeken. De hogescholen instrueren de studenten hierover, bijv. middels een stappenplan, en maken de artikelen toegankelijk voor de studenten.
- **Toetsdoelen en leerdoelen (onderstreept = NOD-invalshoek)**
 1. Beheersen van de theorie over adolescentiepsychologie
 2. Vanuit actuele bronnen (film, literatuur, onderzoeksgegevens etc.) een beeld geven van de diversiteit in gedrag van adolescenten
 3. Kennis van de adolescentenontwikkeling a.d.h.v. de gegeven literatuur
 4. Gedrag van adolescenten kunnen analyseren o.b.v. de literatuur a.d.h.v. een gerichte praktijkverkenning (doel = koppelen praktijk en theorie)
- **Vorm:**
 - a. 3 bijeenkomsten
 - b. Zelfstudie
 - c. Eindproduct / opdracht (keuze studenten uit verschillende opdrachten):
 - Adolescentenportret (vgl. opdracht HU)
 - Autobiografie (vgl. opdracht HR)
 - ...? (nader in te vullen door ontwikkelaars)
- **Lesperiode:**
 - HR: februari – mei
 - HU: ?
- **Aanbevelingen voor de ontwikkelaars:**

- Verschillen tussen scholen (leerlingenpopulatie) en leerlingen verwerken in de bijeenkomsten / opdrachten / product
- Studenten presenteren artikelen (HR en HU) aan elkaar
- Iedere bijeenkomst op een andere school
- **Vervolgstep:**
 - Ontwikkelen NOD-leerarrangement adolescentiepsychologie o.b.v. programma van eisen, incl. bijbehorende productopdrachten

Programma van Eisen voor het leerarrangement Leerprocessen / didactiek (inhoud, principes, vorm) - leerjaar 1 hbo & wo

- **Omvang (gemeenschappelijke basis HR en HU)**

Inschatting 2 EC (1 EC = 28 uur)

Voor de HU is de omvang van het onderdeel Beroep 3A (Leerprocessen) 5 EC. Dit bestaat deels uit een tentamen over leertheorieën en een dossieropdracht (1. Onderzoek en 2. Lesontwerp met activerende didactiek). Het tentamen en de voorbereiding daarop blijft bij de HU; de dossieropdracht kan vorm krijgen binnen het NOD-programma.

Voor de HR is de omvang van Vakdidactiek en Docentvaardigheden ict beiden 2 EC (4 EC totaal). Het gaat om algemene didactiek en ict, o.a. de kerndoelen en methode komen aan bod. Het onderdeel wordt afgesloten met een eindpresentatie.

NB Onderzocht moet worden hoe groot de overlap is, omdat de inschatting is dat de onderdelen van de HU en HR slechts deels overlappen. Ook moet worden onderzocht of het onderzoek in dit programmaonderdeel vorm kan worden gegeven; bij de HR valt dit onder het onderdeel adolescentiepsychologie (2EC). Hierover moet worden afgestemd met de NOD-ontwikkelgroep adolescentiepsychologie.
- **Generieke kennisbasis**

Het is nog niet bekend welke onderdelen van de generieke kennisbasis bij dit onderdeel horen. De HR en HU leveren deze informatie aan.
- **Toetsdoelen en leerdoelen**
 - Het is van belang te starten met:
 - het in kaart brengen van de onderdelen van de generieke kennisbasis die horen bij de modules van de HU en de HR;
 - vervolgens een analyse te maken van de leer- en toetsdoelen van de modules van de HU en de HR en de overlap in de onderdelen van de generieke kennisbasis;
 - te bepalen (in overleg met ontwikkelgroep adolescentiepsychologie) of onderzoek een plaats kan krijgen in dit onderdeel (i.p.v. adolescentiepsychologie).
 - De NOD-invalshoek heeft met name betrekking op de diversiteit van schoolcontexten en het uitwisselen/bespreken van de gemaakte keuzes voor methoden of werkvormen (wat werkt in welke context?).
- **Vorm:**

Nader te bepalen, afhankelijk van overlap modules HR-HU, bijv.:

 - 3 bijeenkomsten?
 - Zelfstudie?
 - Eindproduct / opdracht?
- **Lesperiode:**
 - HU: ?
 - HR: blok 3-4 (februari-juni)
- **Aanbevelingen voor de ontwikkelaars:**
 - Verschillen tussen scholen en leerlingen verwerken in de bijeenkomsten / opdrachten / product
 - Mogelijkheden om kennis te maken met andere scholen
 - Studenten presenteren hun opdrachten (HR en HU) aan elkaar

- Iedere bijeenkomst op een andere school
- **Vervolgstap:**
 - Ontwikkelen NOD-programmaonderdeel Leerprocessen / didactiek o.b.v. programma van eisen, incl. bijbehorende productopdrachten

Programma van Eisen voor het leerarrangement Ontwerpen van digitale leerarrangementen (inhoud, principes, vorm) – leerjaar 2 hbo & wo

- **Omvang (gemeenschappelijke basis HR en HU)**

4 EC (1 EC = 28 uur)

Voor de HU is de omvang van het onderdeel Beroep 3B (Onderwijs ontwerpen) 5 EC; binnen het NOD programma wordt hiervan in beginsel 4 EC ingevuld (overlap met de onderdelen Vakdidactiek en Arrangeren digitaal leermateriaal van de HR). De overige 1 EC wordt door de HU ingevuld. Er moet nog worden bekeken of 'Directe instructie en effectief leren (4EC) overlap heeft met Beroep 3B van de HU.

- **Generieke kennisbasis**

- Dit onderdeel is niet direct gebaseerd op de generieke kennisbasis; het betreft het vooral het toepassen van (theoretische) ontwerpprincipes in de praktijk. Het is daarom belangrijk dat de instituten aangeven welke relevante ontwerpprincipes/theorieën de studenten in de voorafgaande modules hebben gehad, waarvan kan worden verwacht dat zij deze kunnen toepassen. Het is van belang dat studenten kiezen voor bepaalde digitale middelen die passen bij hun lessenserie en de doelen die ze daarmee willen bereiken.
- De ADEF kennisbasis ict 2013 en de ict-competentieprofielen van het iXperium (www.ixperium.nl) van de HAN kunnen mogelijk ter inspiratie worden gebruikt bij de ontwikkeling van de module (NB de status hiervan is niet vergelijkbaar met de generieke kennisbasis).

- **Toetsdoelen en leerdoelen**

- Het is van belang te starten met een analyse van de leer- en toetsdoelen van de modules van de HU en de HR.
- De NOD-invalshoek heeft met name betrekking op de diversiteit van schoolcontexten en het uitwisselen/bespreken van de gemaakte keuzes voor digitale middelen in een bepaalde schoolcontext (wat werkt voor welke doelgroep?).

- **Vorm:**

- a. 3 bijeenkomsten (relevant voor beide groepen studenten), bijv. bijeenkomst met good practices digitale middelen, feedbackbijeenkomst(en): inspireren, instrueren, feedback.
- b. Zelfstudie
- c. Eindproduct / opdracht (keuze uit meerdere opties):
 - Opdracht HU
 - Opdracht HR
 - ...? (nader in te vullen door ontwikkelaars)

- **Lesperiode:**

- HU: 10 weken (studiebelasting 14 uur per week incl. zelfstudie, kan plaatsvinden in de extra 0,5 dag die beschikbaar is naast de dag stage per week)
- HR: ?

- **Aanbevelingen voor de ontwikkelaars:**

- Verschillen tussen scholen en leerlingen verwerken in de bijeenkomsten / opdrachten / product
- Mogelijkheden om kennis te maken met andere scholen, bijv. een bepaalde digitale methode op een specifieke school
- Studenten presenteren hun opdrachten (HR en HU) aan elkaar

- Mogelijkheid om eindpresentaties te organiseren met zittend personeel
- Iedere bijeenkomst op een andere school
- **Vervolgstep:**
 - Ontwikkelen NOD-leerarrangement Ontwerpen van digitale leerarrangementen o.b.v. programma van eisen, incl. bijbehorende productopdrachten

5. Beoordeling

De ontwikkeling van de student wordt gevolgd door het opleidingsteam van de school (werkplekbegeleider, schoolopleider) en de instituutsopleider van de lerarenopleiding. Op vaste momenten worden de studenten beoordeeld door het instituut, in samenspraak met de school.

Bij de beoordeling binnen NOD Haaglanden worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- **Competenties:** de ontwikkeling van de student wordt beoordeeld op basis van de zeven competenties uit de wet BiO (HR, HU, TU Delft) of de vertaling daarvan naar beroepsrollen (ICLON).
- **Rubrics:** de beoordelingen vinden plaats met behulp van rubrics, waarin de competenties of de beroepsrollen zijn uitgewerkt in concrete criteria. Deze criteria zijn opgenomen in de beoordelingsformulieren van de instituten. De verschillende instituten hanteren ieder hun eigen rubrics en beoordelingsinstrumenten, die binnen NOD Haaglanden worden toegepast. De uitwerking van de rubrics in concrete criteria is inzichtelijk voor de schoolopleiders en de werkplekbegeleiders.
- **Assessments (hbo):** de beoordeling van hbo-studenten vindt plaats aan de hand van het portfolio/dossier tijdens de verschillende assessments. Deze assessments toetsen de gehele ontwikkeling van de student op de verschillende competenties. De opbrengsten van het NOD opleidingsprogramma worden hierbij als bewijs gebruikt. De assessments voor hbo-studenten in leerjaar 1 en 2 worden op gezamenlijke NOD-assessmentdagen afgenomen. Deze dagen zijn opgenomen in de planning van het opleidingsprogramma.
- **Intersubjectiviteit:** Om de intersubjectiviteit van de beoordeling te verhogen is het belangrijk dat meer beoordelaars bij de beoordeling van het praktijkdeel betrokken zijn. Voor de hbo lerarenopleidingen geldt dat de assessments dan ook zoveel mogelijk door meerdere beoordelaars worden uitgevoerd. Voor de wo lerarenopleidingen geldt dat de beoordeling wordt uitgevoerd door de instituutsopleiders, uiteraard in nauwe afstemming met de begeleiders op school.
- **Samen beoordelen:** Studenten worden in gezamenlijkheid beoordeeld door instituut en school; de uiteindelijke beoordeling van studenten is formeel de verantwoordelijkheid van de lerarenopleidingen. Vanuit de school is de schoolopleider verantwoordelijk voor de beoordeling en wint hiervoor informatie in bij de betrokken werkplekbegeleider; vanuit het instituut is de instituutsopleider/assessor verantwoordelijk voor de beoordeling van de student. De instituutsopleider/assessor ziet erop toe dat de vanuit het instituut geldende beoordelingseisen worden toegepast.

Rollen en verantwoordelijkheden bij het beoordelen

Bij de beoordeling zijn de volgende personen betrokken:

- de student zelf;
- de schoolopleider (mede-beoordelaar, adviserende rol): vormt een objectief en onafhankelijk oordeel over het functioneren van de student, verzamelt hiervoor de benodigde informatie (werkplekbegeleider, lesbezoek);
- de werkplekbegeleider: informeert de schoolopleider (gevraagd en ongevraagd) over de voortgang van de student;
- de instituutsopleider/assessor (eindverantwoordelijk): vormt het eindoordeel over de student, neemt het advies van de schoolopleider zeer serieus.

Bij het beoordelingsgesprek zijn de student, de schoolopleider en de instituutsopleider aanwezig.

Er wordt gestreefd naar overeenstemming over de beoordeling van een student tussen de betrokkenen. Indien geen overeenstemming kan worden bereikt, is het oordeel van de instituutsbeoordelaar doorslaggevend.

6. Organisatie en personeel

Dit hoofdstuk beschrijft de opleidingsinfrastructuur op de scholen (6.1) en de organisatiestructuur van NOD Haaglanden (6.2).

6.1 Opleidingsinfrastructuur NOD Haaglanden

Binnen NOD Haaglanden is er een stevige en uniforme opleidingsinfrastructuur voor het samen opleiden, begeleiden en beoordelen in een diverse, kleurrijke leeromgeving. Iedere NOD school beschikt over:

- Eén schoolcoördinator;
- Minimaal twee opgeleide schoolopleiders, waarvan (op termijn) minimaal één is opgenomen in het beroepsregister voor lerarenopleiders (BRLO);
- Een team van werkplekbegeleiders bij verschillende vakgroepen. Op termijn is er bij minimaal 75% van de vaksecties minimaal één opleidingsplaats (zie onderstaande definitie). Studenten worden begeleid door een werkplekbegeleider uit hun eigen vak; voor eerstejaars hbo-studenten kan het voorkomen dat zij bij een werkplekbegeleider van een ander vak worden geplaatst. Voor tweedejaars hbo-studenten mag het eventueel een werkplekbegeleider van een verwant vak zijn.

Studenten krijgen op alle scholen toegang tot de beschikbare faciliteiten, zoals ict-faciliteiten (inlog, e-mail, toegang tot beschikbare computers of laptops), video-apparatuur en toegang tot een werkplek.

Per student wordt één werkplekbegeleider aangewezen. Op de dagen dat een werkplekbegeleider niet aanwezig is, wordt voor de studenten een duidelijk aanspreekpunt aangewezen. Ook kan de student dan bij andere docenten de lessen bijwonen.

Het kan voorkomen dat (hogerejaars) studenten een aanstelling krijgen op een NOD-school. De richtlijn is dat deze aanstelling niet meer dan 12 uur mag bedragen om studievertraging te voorkomen. Na afloop van de stageperiode stromen ook studenten met een aanstelling door naar een andere school binnen NOD Haaglanden (met uitzondering van docenten die een opleiding volgen).

Definitie 'Op termijn is er bij minimaal 75% van de vaksecties minimaal één opleidingsplaats':

> 500 leerlingen: voor 9 van 12 NOD-secties biedt de school een opleidingsplaats.

< 500 leerlingen: voor 7 van 10 NOD-secties biedt de school een opleidingsplaats.

Rolbeschrijvingen en taakprofielen

Binnen NOD Haaglanden wordt een eenduidige invulling gegeven van de taken en verantwoordelijkheden van de werkplekbegeleider, schoolopleider, schoolcoördinator en directie. Hieronder worden de rolbeschrijvingen en taakprofielen weergegeven. In competentieprofielen (bijlagen 3-4) worden de competenties beschreven die nodig zijn om deze taken en rollen te vervullen. Deze profielen zijn ontwikkeld op basis van het ADEF rollenportfolio en de bekwaamheidsgebieden van de Velon-beroepsstandaard. De leden van de stuurgroep (directieniveau) borgen dat de rolbeschrijvingen binnen hun school of instituut worden geborgd. Ook de instituten hebben hun competentieprofielen gebaseerd op het ADEF rollenportfolio en de bekwaamheidsgebieden van de Velon-beroepsstandaard.

Koppeling met HRM

Binnen NOD Haaglanden is afgesproken dat het management van de scholen en instituten in de gesprekscyclus expliciet aandacht wordt besteed aan de rollen binnen NOD Haaglanden. De scholen maken hierin gebruik van de NOD-competentieprofielen. De instituten hanteren hun eigen profielen, die – evenals de NOD-profielen – zijn gebaseerd op de Velon-beroepsstandaard.

Rolbeschrijving: werkplekbegeleider, schoolopleider, schoolcoördinator

De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van een student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk. Het betreft activiteiten die betrekking hebben op de eerstelijns-ondersteuning van de

student op de werkplek. De werkplekbegeleider houdt de schoolopleider op de hoogte van de voortgang van de student.

De schoolopleider treedt op als 'algemeen begeleider' van de groep studenten op de school en fungeert als het bruggenhoofd tussen de school en de lerarenopleiding. De schoolopleider verzorgt in samenwerking met de schoolcoördinator (intervisie)bijeenkomsten en opleidingsactiviteiten (op het niveau van de school en de opleidingsschool) en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de leerwerkplek, de begeleiding en de beoordeling op de school. De schoolopleider ondersteunt de werkplekbegeleiders en stuurt hen aan. Veelal speelt de schoolopleider ook een rol bij de inductie van startende docenten en de begeleiding van nieuwe docenten.

De schoolcoördinator is altijd een schoolopleider met extra taken. De schoolcoördinator stuurt het opleidingsteam bestaande uit werkplekbegeleiders en schoolopleiders op de school inhoudelijk en organisatorisch aan, organiseert overleg met schoolopleiders en werkplekbegeleiders, stuurt professionaliseringsactiviteiten aan, draagt zorg voor de administratie van begeleidingsgegevens en stemt af met de directie van de school.

Taken van de werkplekbegeleider:

1. De student wegwijs maken in de school ('gastheerschap').
2. Zorgen voor voldoende overlegmomenten met de student, in overleg met de student en in gedeelde verantwoordelijkheid en passend bij de fase van de opleiding.
3. Het voeren van begeleidingsgesprekken met de student met aandacht voor:
 - vakdidactiek (bijv. samen lessen voorbereiden);
 - de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de leerwerkactiviteiten;
 - coaching op het 'leren leren' van de student (regie student op eigen leerproces) en werken vanuit succes voor de student;
 - de verbinding tussen theorie en praktijk en het geleerde op het instituut en de school;
 - beschermen van de student / nee durven zeggen;
 - beroepsbeeld en -ontwikkeling (wat voor docent wil de student worden, past het docentschap bij de student?).
4. Inzetten van verschillende begeleidingsstijlen (meer of minder coachend of directief) in overleg met de student, passend bij de eigenschappen en opleidingsfase van de student.
5. Zich via de student verdiepen in de stageleerlijn, opdrachten/leerwerk taken, leerdoelen en de stage-eisen van de student; de student is hiervoor verantwoordelijk.
6. Fungeren als vraagbaak voor de student, bijvoorbeeld op gebied van (vak)didactiek, vakinhoud, pedagogiek, klassenmanagement en organisatie van de les, zowel praktisch als theoretisch.
7. Fungeren als klankbord, ruimte geven en interesse tonen in het onderzoek van student.
8. Observeren van lessen van de student en het invullen van lesobservaties.
9. Constructief feedback geven aan de student, gevraagd en ongevraagd, onder andere op het persoonlijk ontwikkelplan / leerwerkplan van de student.
10. Voortgang in het leerproces van de student volgen, passend bij de ontwikkelfase van de student (mate van zelfstandigheid, verwachtingen t.a.v. kenniscomponent), signaleren van eventuele stagnatie of andere belemmeringen in het leerproces.
11. Informeren van de schoolopleider/schoolcoördinator en, waar nodig en in overleg, de instituutopleider over de voortgang van de student, bijvoorbeeld als input voor de beoordeling van de student, zowel gevraagd (op verzoek schoolopleider/schoolcoördinator, bijv. invullen voortgangsformulier) als ongevraagd (bijv. bij eventuele stagnatie of andere belemmeringen in het leerproces van de student).
12. Organiseren van geschikte leerervaringen / ontwikkelmogelijkheden voor de student in de klas en organiseren van feedback van collega's.
13. Het eventueel deelnemen aan beoordelingsgesprekken met de student op de leerwerkplek.

14. Samenwerken met de schoolopleider(s) en andere werkplekbegeleiders.
15. Reflecteren en professionaliseren in de rol van werkplekbegeleider.

Taken van de schoolopleider:

1. Begeleiden en opleiden van een groep studenten in de school:
 - Voeren van begeleidings- en evaluatiegesprekken met (groepen) studenten;
 - Zorgen voor voldoende overlegmomenten met studenten (2 per jaar);
 - Gebruik maken van methodieken als reflectieve coaching en supervisie;
 - Voortgang in het leerproces van studenten bewaken;
 - Gepaste actie ondernemen bij eventuele stagnatie of ander belemmeringen in het leerproces, in overleg met de werkplekbegeleider;
 - Bevorderen van de wisselwerking tussen theorie en praktijk;
 - Observeren, evalueren en nabespreken van de lessen van studenten (1 keer in het midden van de stageperiode);
 - Organiseren van collegiale consultatie en intervisie in samenwerking met de schoolcoördinator;
 - Zich verdiepen in de stageleerlijn, opdrachten/leerwerktaken en leerdoelen van de studenten.
 - Organiseren van geschikte leerervaringen / ontwikkelmogelijkheden voor de student in de school en organiseren van feedback van collega's.
 - Het unieke van de school overbrengen naar studenten en werkplekbegeleiders.
2. Opleiden van studenten binnen NOD Haaglanden:
 - Ontwikkelen van het werkplekcurriculum voor NOD Haaglanden;
 - Organiseren en verzorgen van leeractiviteiten (bijv. cursussen of workshops) voor studenten binnen het werkplekcurriculum van NOD Haaglanden.
3. Beoordelen van het praktijkgedeelte van de opleiding van de studenten in samenwerking met de instituutsopleider.
 - Verzamelen van informatie over het functioneren van studenten, bijvoorbeeld bij de betrokken werkplekbegeleider.
 - Vormen van een objectief en onafhankelijk oordeel over het functioneren van studenten aan de hand van de gestelde beoordelingscriteria en geldende procedures van de betreffende lerarenopleiding.
 - Voeren van beoordelingsgesprekken / assessments met studenten.
4. Bewaken van de kwaliteit van de werkplek, begeleiding en beoordeling in de school.
 - Monitoren of de werkplekbegeleider de wisselwerking tussen theorie en praktijk bevordert;
 - Aansturen, ondersteunen en begeleiden van werkplekbegeleiders;
 - Leiding geven aan gesprekken, overleg en vergaderingen met werkplekbegeleiders;
 - Organiseren van intervisie en professionalisering voor werkplekbegeleiders;
 - Volgen van relevante ontwikkelingen op het gebied van samen opleiden.
5. Samenwerken met de instituutsopleiders binnen NOD Haaglanden op het niveau van individuele studenten.
6. Samenwerken met de andere schoolopleiders binnen NOD Haaglanden.
7. Reflecteren en professionaliseren.

Extra taken van de schoolcoördinator:

8. Regelen van praktische zaken voor studenten (bijv. inloggegevens, sleutels, VOG, stagecontract)
9. Inhoudelijk en organisatorisch aansturen van het opleidingsteam op school.
10. Organiseren van overleg met schoolopleiders en werkplekbegeleiders op school.

11. Organiseren van (intervisie)bijeenkomsten en opleidingsactiviteiten in samenwerking met de schoolopleiders (op het niveau van de school) en schoolcoördinatoren van andere NOD-scholen (op het niveau van de opleidingsschool)
12. Signaleren van professionaliseringsbehoeften van het opleidingsteam op school.
13. Afstemmen van professionaliseringsbehoeften op NOD-niveau
14. Aansturen van professionaliseringsactiviteiten voor werkplekbegeleiders en schoolopleiders.
15. Draagvlak creëren bij collega's, ouders en leerlingen voor de opleiding van studenten.
16. Zorgdragen voor de administratie van studenten en begeleidingsgegevens.
17. Afstemmen met de directie van de school over het samen opleiden, adviseren in alle zaken die de opleidingsschool betreffen.
18. Samenwerken met de scholen en lerarenopleidingen binnen NOD Haaglanden bij de ontwikkeling van het samen opleiden.
19. Zorgdragen voor de evaluatie en kwaliteitszorg van de begeleiding en opleiding binnen de school.
20. Deelnemen aan de werkgroep samen opleiden van NOD Haaglanden.

Directie van NOD-scholen

1. Committeren aan de afspraken die zijn gemaakt t.b.v. NOD Haaglanden
 - Zorgen voor een opleidingsstructuur en organisatorische randvoorwaarden in de school.
 - Zorgen voor voldoende personele bezetting in de school volgens de geldende afspraken over facilitering binnen NOD Haaglanden.
2. Creëren en garanderen van een veilige leeromgeving voor studenten in de school.
3. Verbinden van rollen van de opleidingsschool aan het HRM-beleid van de school.
4. Deelnemen aan de stuurgroep van NOD Haaglanden met één directielid.

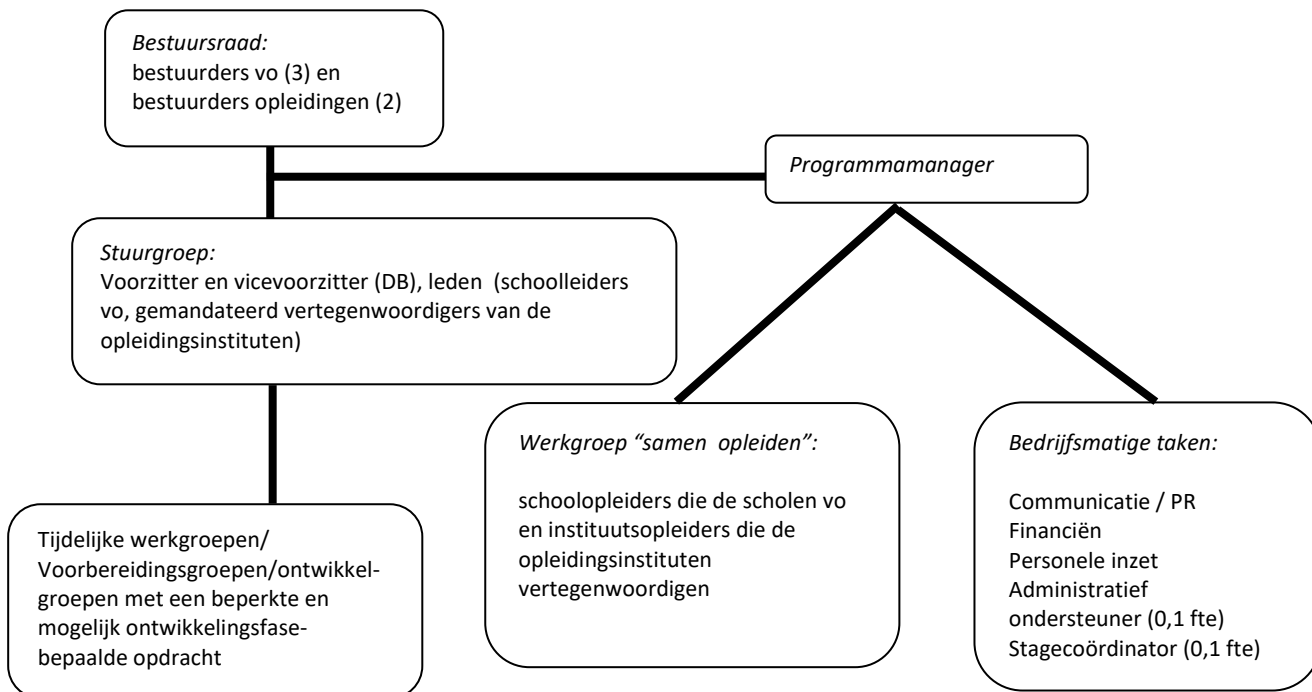
Eisen aan personeel van de opleidingsschool

De volgende eisen worden gesteld aan de werkplekbegeleiders en schoolopleiders:

- Werkplekbegeleiders zijn minimaal 3 jaar werkzaam als docent en bevoegd om les te geven op de school en in het vak waar zij werkzaam zijn. Zij hebben een erkende training tot werkplekbegeleider gevolgd bij een instituut voor lerarenopleidingen.
- Schoolopleiders zijn minimaal 3 jaar werkzaam als docent. Zij hebben een erkende opleiding tot schoolopleider afgerond of volgen een opleiding tot schoolopleider bij een instituut voor lerarenopleidingen.
- Schoolcoördinatoren zijn schoolopleiders met extra taken en voldoen aan de eisen van de schoolopleiders.

6.2 Organisatiestructuur van NOD Haaglanden

In NOD Haaglanden werken de vo-scholen samen met de lerarenopleidingen aan de opleiding van nieuwe docenten en aan de professionalisering van (startende) docenten. Om deze samenwerking vorm te geven, zijn in de verschillende bestuursorganen de scholen en instituten beiden vertegenwoordigd. De organisatiestructuur is in onderstaand organogram en onderstaande tabel weergegeven. De taken en verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursorganen binnen NOD Haaglanden zijn beschreven in het reglement van NOD Haaglanden.

Bestuursraad	
Leden:	Vijf leden: drie bestuurders namens schoolbesturen (Lucas Onderwijs: Johan van Dam (voorzitter), VO Haaglanden: Arno Peters, SG Zuidwest: Maarten Schoon), twee directeuren namens lerarenopleidingen (hbo: Hogeschool Rotterdam: Els de Bock, wo: ICLON: Annemarie Thomassen). Het dagelijks bestuur en de programmamanager (ambtelijk secretaris) zijn aanwezig bij vergaderingen van de bestuursraad.
Vergaderfrequentie:	Twee keer per schooljaar.
Verantwoordelijkheden:	Verantwoordelijk voor het toezicht op de realisatie van de doelen, ambities, organisatie en financiën van NOD Haaglanden.
Taken:	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren stuurgroep; • Toezicht houden op realisatie doelen en ambities; • Toezicht houden op organisatie en uitvoering; • Toezicht houden op financieel beleid; • Nemen van bestuurlijke besluiten.
Stuurgroep	
Leden:	Elf leden: zeven schoolleiders namens deelnemende scholen, vier directeuren (of gemachtigden) namens lerarenopleidingen. Uit de stuurgroep zijn een voorzitter (Anne Segeren, Johan de Witt Scholengroep) en vicevoorzitter (Diana Uemura, College St. Paul) gekozen, die samen het Dagelijks Bestuur (DB) vormen. De programmamanager is bij stuurgroepvergaderingen aanwezig als technisch voorzitter en ambtelijk secretaris.
Vergaderfrequentie:	Tenminste zes keer per jaar. <i>De stuurgroep en de werkgroep samen opleiden komen in de ontwikkelperiode daarnaast minimaal twee keer per jaar gezamenlijk bijeen om de afstemming te borgen.</i>
Verantwoordelijkheden:	Eindverantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van het samen opleiden, begeleiden, beoordelen en professionaliseren binnen NOD Haaglanden.
Taken:	<ul style="list-style-type: none"> • Richting geven aan NOD Haaglanden door het opstellen en uitvoeren van beleid voor de vier onderdelen van het ontwikkelplan (visie, samenwerking en organisatie, professionalisering en HRM, kwaliteit); • Monitoren van de voortgang en kwaliteit van de uitvoering van het ontwikkelplan en activiteitenoverzicht; • Organiseren en monitoren van de (im)materiële voorwaarden, zoals de facilitering van werkplekbegeleiders; • Aansturen van de uitvoering van het kwaliteitssysteem, bespreken van uitkomsten en formuleren van streefdoelen; • Aansturen of doen aansturen van de dagelijkse gang van zaken in NOD Haaglanden; • Verdelen van de stageplaatsen en de financiële middelen; • Aansturen van de programmamanager (DB als aanspreekpunt); • Aansturen of doen aansturen van overige medewerkers van NOD Haaglanden; • (Laten) aanvragen van beschikbare subsidies.
Werkgroep samen opleiden	

Leden:	Twaalf leden: zeven schoolopleiders namens deelnemende scholen, vier vertegenwoordigers namens lerarenopleidingen, programmamanager (voorzitter werkgroep).
Vergaderfrequentie:	Tenminste zes keer per jaar. <i>De stuurgroep en de werkgroep samen opleiden komen in de ontwikkelperiode daarnaast minimaal twee keer per jaar gezamenlijk bijeen om de afstemming te borgen.</i>
Verantwoordelijkheden:	Verantwoordelijk voor de uitvoering van het door de stuurgroep vastgesteld beleid ten aanzien van het samen opleiden, begeleiden, beoordelen en professionaliseren.
Taken:	Onder andere: <ul style="list-style-type: none"> • Concretiseren en uitwerken didactisch concept (onder andere uitwerking concept combinatiestages); • Ontwikkelen gezamenlijk opleidingsprogramma, incl. leerarrangementen, begeleidingsmodel, trainingen etc.; • Ontwikkelen procedures en instrumenten voor het samen opleiden, begeleiden, beoordelen en professionaliseren (bijvoorbeeld procedure verdeling stageplaatsen, overdrachtsprocedure, introductietraject); • Uitvoeren van kwaliteitsmetingen.
Drie (tijdelijke) voorbereidingsgroepen: opleidingsplan, professionalisering en kwaliteitszorg	
Leden:	Vertegenwoordigers van de scholen en de lerarenopleidingen (per groep 5 tot 10 leden, waarvan 1 directeur als voorzitter), programmamanager.
Vergaderfrequentie:	Afhankelijk van ontwikkelfase.
Verantwoordelijkheden:	Verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de onderdelen van het overkoepelend beleidsdocument.
Taken:	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen opleidingsplan (groep opleidingsplan); • Ontwikkelen professionaliseringsplan (groep professionalisering); • Ontwikkelen kwaliteitszorgplan (groep kwaliteitszorg); • Afstemmen met en verwerken van input stuurgroep en werkgroep samen opleiden.
Ontwikkelgroepen leerarrangementen	
Leden:	Per ontwikkelgroep: <ul style="list-style-type: none"> • 2 schoolopleiders / experts vanuit de scholen met expertise op het gebied van het thema • 2 vertegenwoordigers van de lerarenopleidingen • 1 vertegenwoordiger van de voorbereidingsgroep opleidingsplan (vooral moniterende en rapporterende rol, bewaken kaders) <i>Iedere school levert minimaal 1 schoolopleider / expert aan voor een ontwikkelgroep</i>
Vergaderfrequentie:	Afhankelijk van ontwikkelfase.
Verantwoordelijkheden:	Verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een NOD-leerarrangement o.b.v. de inhoudelijke kaders en het programma van eisen, incl. bijbehorende materialen en productopdrachten.
Taken:	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen en uitvoeren van een leerarrangement van het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden volgens de inhoudelijke kaders (zie hieronder) en het programma van eisen (aangeleverd door voorbereidingsgroep opleidingsplan).

7. Professionalisering

Binnen NOD Haaglanden staat ontwikkeling op alle niveaus centraal. Het betekent dat de scholen en instituten zelf voortdurend blijven leren van en met elkaar. Het samen opleiden, begeleiden, beoordelen en professionaliseren wordt gedaan door daartoe opgeleide professionals. Hieronder wordt beschreven op welke wijze de professionalisering van de betrokkenen vorm krijgt binnen NOD Haaglanden. De professionaliseringsactiviteiten zijn gebaseerd op de taak- en competentieprofielen die zijn ontwikkeld voor de verschillende rollen binnen NOD Haaglanden.

Werkplekbegeleiders

Voor de professionalisering van werkplekbegeleiders hebben de instituten gezamenlijk een training ontwikkeld, gebaseerd op de taak- en competentieprofielen van NOD Haaglanden. Deze training wordt in afzonderlijke groepen aangeboden aan eerstegraads en tweedegraads werkplekbegeleiders. Passend bij de visie van NOD Haaglanden bestaan de groepen uit werkplekbegeleiders van de verschillende NOD-scholen. De inhoud van de training voor deze groepen is nagenoeg identiek, maar de uitwerking en voorbeelden verschillen omdat het opleidingstraject van de studenten verschilt (eenjarige of vierjarige opleiding). In de werkplekbegeleiderstraining is een dag opgenomen waarin de vier instituten hun opleiding presenteren, zodat alle werkplekbegeleiders goed op de hoogte zijn van de verschillende opleidingstrajecten in het hbo en wo.

Minicirkels voor werkplekbegeleiders en docenten

Voor de doorlopende professionalisering van werkplekbegeleiders en docenten worden NOD-minicirkels opgestart. In onderstaand kader staan de uitgangspunten van de NOD-minicirkels omschreven.

NOD-minicirkels

In een minicirkel kunnen deze docenten met elkaar kennismaken en komen tot uitwisseling van ideeën en vraagstukken.

Doel

Voor de studenten is er voorzien in diverse intervisiebijeenkomsten. Voor het zittende docenten is dat echter niet altijd het geval. Zeker op het gebied van de activiteiten van NOD Haaglanden. Doel van de minicirkel is om hen een podium te geven om met elkaar en van elkaar te leren.

Organisatie

Deelnemers aan een minicirkel zijn gelijkwaardig aan elkaar. Er is dus geen formele structuur met een voorzitter. Voorafgaand aan een minicirkel leggen de deelnemers contact met elkaar over welke onderwerpen zij het graag met hun collega's willen hebben. Dit alles volgens het principe van "halen en brengen". De bijeenkomsten worden georganiseerd op basis van thema, sectie of vakgebied. Tijdens de minicirkel komen de collega's tot daadwerkelijke uitwisseling.

Frequentie

Het voorstel is om te starten met een frequentie van één keer per schooljaar. Indien er behoefte is aan een hogere frequentie, dan kunnen de deelnemers aan de minicirkel deze zelf verhogen. Facilitering zal in eerste instantie vanuit NOD plaatsvinden. Daarna zal de minicirkel zelf de organisatie ter hand nemen.

Deelname

Deelname aan een minicirkel is op basis van vrijwilligheid. Het advies is om docenten de tijdsinspanning die hiervoor nodig is halen uit hun uren deskundigheidsbevordering. Uiteraard moet dit passen binnen het scholingsplan van hun school en na overleg met hun direct leidinggevende.

Schoolopleiders en assessoren

Voor de schoolopleiders- en assessorenopleiding wordt gebruik gemaakt van de bestaande, erkende opleidingen van de vier instituten. De instituten erkennen elkaars schoolopleiders- en assessorenopleiding.

Professionalisering NOD-invalshoek: leren van en met elkaar

De professionalisering wordt aangevuld met een NOD-eigen traject, waarin de visie en eigenheid van NOD Haaglanden aan de orde komt. Dit NOD-traject is voor de schoolopleiders, werkplekbegeleiders en instituutopleiders. Onderstaand kader beschrijft de uitgangspunten.

Bijeenkomsten NOD-invalshoek

- Doel is bewustwording van de NOD-invalshoek en uitwisseling tussen de scholen en lerarenopleidingen.
- Doelgroep voor de bijeenkomsten zijn:
 - Nieuwe werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutopleiders
 - Ervaren werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutopleiders
- De inhoud van de bijeenkomsten is aansprekend en sluit aan op de behoeften van werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutopleiders, zodat zij gemotiveerd zijn om aan de bijeenkomsten deel te nemen.
- De bijeenkomsten worden gekoppeld aan de informatieve bijeenkomsten voor dezelfde doelgroep (startbijeenkomst september, startbijeenkomst januari/februari, afsluitende bijeenkomst (combinatie met studenten)). Ze bestaan uit twee onderdelen:
 - Informatie vanuit de instituten over het curriculum;
 - De NOD-invalshoek en uitwisseling tussen de scholen en instituten.
- De schoolopleiders actief betrekken in de voorbereiding en uitvoering.
- De bijeenkomsten duren in totaal maximaal 4 uur.
- De bijeenkomst wordt afgesloten met een borrel.

Directeuren

Binnen NOD Haaglanden wordt minimaal één keer per jaar een professionaliseringsbijeenkomst georganiseerd voor de directeuren van de scholen en instituten. Hiervoor wordt een relevant, actueel thema op het gebied van samen opleiden gekozen. Voor de bijeenkomsten worden experts gevraagd. Voor de organisatie en uitvoering van deze bijeenkomsten wordt samengewerkt met de Rode Loper.

Intervisie

Op het niveau van directie en coördinatoren (scholen en lerarenopleidingen) vindt regelmatig intervisie plaats. Deze is gekoppeld aan de vergaderingen van de stuurgroep en de werkgroep.

8. Kwaliteitszorg

De scholen en instituten van NOD Haaglanden staan voor kwaliteit van hun onderwijs en de opleiding en professionalisering van docenten. De partners hebben in gezamenlijkheid een eerste opzet gemaakt voor een eigen, gezamenlijk kwaliteitszorgsysteem van NOD Haaglanden volgens de PDCA-cyclus. Het toetsingskader voor opleidingsscholen van de NVAO vormt hiervoor de basis. Per NVAO-standaard zijn in gezamenlijkheid concept streefdoelen en concrete indicatoren geformuleerd, passend bij de visie en het opleidingsplan van NOD Haaglanden. De concept streefdoelen en de uitwerking daarvan zijn opgenomen in de tabel op de volgende pagina's.

Hoe meten we de kwaliteit?

Om de kwaliteit van de opleidingsschool te waarborgen werken we volgens de PDCA-cyclus als kwaliteitszorgsystematiek. Het kwaliteitszorgsysteem is gekoppeld aan de reguliere kwaliteitscycli van de scholen en instituten en daardoor geborgd. Beoogde instrumenten van het kwaliteitszorgsysteem zijn:

Groep	Beoogde kwaliteitsinstrumenten
Studenten	<ul style="list-style-type: none">• Studentenenquête (sinds 1016/2017)• Evaluaties leerarrangementen (per leerarrangement) (vanaf 2017/2018)• Studentenpanels (ter verdieping resultaten studentenenquête)• Enquête alumni (nog te ontwikkelen)
(Startende) docenten	<ul style="list-style-type: none">• Enquête (startende) docenten (nog te ontwikkelen)
Schoolopleiders, werkplekbegeleiders en instituutopleiders	<ul style="list-style-type: none">• Enquête werkplekbegeleiders (sinds 2017/2018)• Enquête schoolopleiders, instituutopleiders en schoolcoördinatoren (vanaf 2018/2019)• Evaluatiebijeenkomst(en) schoolopleiders en instituutopleiders (nog te ontwikkelen)• Enquêtes evaluatie opleidingen/trainingen (sinds 2016/2017)
Opleidingscoördinatoren scholen en instituten	<ul style="list-style-type: none">• Evaluaties in werkgroep samen opleiden (sinds 2016/2017)• Intercollegiale visitatie NOD-niveau (nog te ontwikkelen)
Schoolleiders / directeuren	<ul style="list-style-type: none">• Evaluaties in stuurgroep (sinds 2016/2017)• Jaarverslaglegging op school- en instituutniveau (vanaf 2017/2018)
Bestuurders	<ul style="list-style-type: none">• Evaluaties in bestuursraad (sinds 2016/2017)

Hoe verbeteren we de kwaliteit?

Op basis van de resultaten van de kwaliteitsmetingen worden verbeteracties geformuleerd en uitgevoerd. Er wordt jaarlijks een kwaliteitsrapportage opgesteld waarin de resultaten van de kwaliteitsmetingen worden beschreven en de verbeteracties voor de komende periode zijn opgenomen, evenals een evaluatie van de ondernomen verbeteracties van de afgelopen periode. Ook wordt het kwaliteitszorgsysteem zelf geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Concept uitwerking streefdoelen NOD Haaglanden, augustus 2018

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
Algemeen						
	NOD Haaglanden biedt jaarlijks een opleidingsplaats aan 88 studenten.	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn per schooljaar 88 studenten opgeleid binnen NOD Haaglanden. • De verdeling van de 88 studenten over de scholen is gebaseerd op het leerlingenaantal. • Er zijn per jaar 15 plaatsen gereserveerd voor 1e hbo-jaars studenten. 	3 ijkmomenten september, november, februari	<ul style="list-style-type: none"> • Studententelling op 3 ijkmomenten (administratief ondersteuner) • Bewaking voortgang in DB en stuurgroep 	•	Stagecoördinator NOD
	Op termijn is er bij minimaal 75% van de vaksecties minimaal één opleidingsplaats.				<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse goedkeuring in stuurgroep van beschikbare opleidingsplaatsen • Jaarlijkse rapportage stand van zaken omtrent minimaal 75% van de vaksecties heeft minimaal één 	Stagecoördinator NOD

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
					opleidingsplaat s.	
NVAO Standaard 1 Beoogde leerresultaten:						
<i>De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>						
	NOD Haaglanden heeft een gemeenschappelijke visie op leren door docenten in opleiding en stelt deze regelmatig bij.	<ul style="list-style-type: none"> De visie op leren door docenten in opleiding wordt gedragen door vertegenwoordigers van <i>alle</i> samenwerkende partijen in de stuurgroep en de werkgroep (met input van de werkvloer). De visie op leren door docenten in opleiding wordt eens per drie jaar besproken in alle overlegorganen en wordt indien nodig bijgesteld. 	Per drie jaar	<ul style="list-style-type: none"> Evaluaties in stuurgroep en werkgroep Evaluatie op het niveau van de werkvloer 	<ul style="list-style-type: none"> Gecombineerde stuurgroep-werkgroep bijeenkomsten Enquêtes werkplek-begeleiders en school-opleiders 	<ul style="list-style-type: none"> Programmamanager
	Het opleidingsplan wordt ieder jaar geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.	<ul style="list-style-type: none"> Er is een actueel opleidingsplan. Het opleidingsplan wordt ieder jaar geëvalueerd in de werkgroep en stuurgroep en waar nodig geactualiseerd/bijgesteld. 	Jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> Evaluaties in werkgroep (jaarlijks) en stuurgroep (jaarlijks) 	<ul style="list-style-type: none"> Jaarkalender NOD Gecombineerde stuurgroep-werkgroep bijeenkomsten 	<ul style="list-style-type: none"> Programmamanager
	De beoogde leerresultaten van de instituten zijn helder	<ul style="list-style-type: none"> De actuele beoogde leerresultaten van de instituten zijn op de NOD- 	Jaarlijks (september publiceren)	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Enquête werkplek-begeleiders 	<ul style="list-style-type: none"> Instituten (ter beschikking stellen)

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	en inzichtelijk voor werkplekbegeleiders en schoolopleiders.	<p>website beschikbaar voor alle werkplekbegeleiders en schoolopleiders binnen NOD Haaglanden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De instituten organiseren bijeenkomsten waarin de beoogde leerresultaten worden toegelicht. Werkplekbegeleiders en schoolopleiders nemen verplicht één keer per jaar deel aan deze bijeenkomsten. • Werkplekbegeleiders informeren bij studenten belangstellend naar het opleidingsprogramma van de instituten en weten waar zij de informatie over het opleidingsprogramma kunnen vinden. 			<ul style="list-style-type: none"> • Opnemen in gesprekscyclus (deelnemer-schap) • Afvinklijst bijeenkomsten WPB/SO • Jaarkalender NOD • Jaarkalender per school 	<ul style="list-style-type: none"> • Schoolleiding (gesprekscyclus) • Programmamanager (monitoren) • Administratief ondersteuner (publiceren op website)
	De hbo studenten doen tijdens hun studie in minimaal 4 verschillende schoolcontexten ervaring op. De wo studenten doen tijdens hun studie in minimaal 2	<ul style="list-style-type: none"> • Alle hbo studenten hebben aan het einde van hun studie op minimaal 4 verschillende schoollocaties stage gelopen (waarvan minimaal 1 in (v)mbo). • Alle wo masterstudenten hebben aan het einde van hun studie op minimaal 2 	Jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> • Stage-overzichten 	<ul style="list-style-type: none"> • Stage-overzichten • Opdracht wo minor-studenten (werkbezoek) 	<ul style="list-style-type: none"> • Stagecoördinator NOD

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	verschillende schoolcontexten ervaring op.	<p>verschillende schoollocaties stage gelopen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Alle wo minorstudenten hebben aan het einde van hun studie met 2 verschillende scholen kennis gemaakt (1 stageschool, 1 werkbezoek). 				
<p>NVAO Standaard 2 Onderwijsleeromgeving <i>Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i></p>						
Programma	De werkplekbegeleiders, schoolopleiders en instituutopleiders binnen NOD Haaglanden voelen zich deel van het grotere geheel van NOD Haaglanden.	<ul style="list-style-type: none"> Iedere werkplekbegeleider, schoolopleider en instituutopleider bezoekt 2 keer per jaar een andere school op vaste NOD-uitwisselingsdagen (hiervoor worden zij gefaciliteerd). Op iedere NOD-school zijn er minimaal 2 intervisiebijeenkomsten (ook toegankelijk voor mensen van andere scholen). Iedere werkplekbegeleider, schoolopleider en instituutopleider bezoekt minimaal 2 keer per jaar een intervisiebijeenkomst. 			<ul style="list-style-type: none"> Opnemen in gesprekscyclus Afvinklijst bijeenkomsten WPB/SO 	<ul style="list-style-type: none"> Vorbereidingsgroep kwaliteitszorg
	De studenten binnen NOD Haaglanden	<ul style="list-style-type: none"> Studenten kennen NOD Haaglanden en weten dat zij 			<ul style="list-style-type: none"> Studenten-enquête 	<ul style="list-style-type: none"> Vorbereidingsgroep kwaliteitszorg

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	voelen zich deel van het grotere geheel van NOD Haaglanden.	<p>hun opleiding volgen binnen NOD Haaglanden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenten zien de meerwaarde van het (half)jaarlijks rouleren over de NOD-scholen. • NOD-studenten spelen tijdens de startbijeenkomsten en afsluitende bijeenkomsten een actieve rol in het informeren van nieuwe studenten over NOD-scholen en NOD Haaglanden. • De bijeenkomsten van het NOD opleidingsprogramma vinden op wisselende NOD-locaties plaats. • Er is een herkenbare NOD-huisstijl die wordt toegepast in de communicatie naar studenten. 			<ul style="list-style-type: none"> • Planning NOD opleidingsprogramma 	
	De schoolleiders dragen actief bij aan bewustwording van NOD Haaglanden in personeelsbeleid, NOD Haaglanden heeft nadrukkelijk	<ul style="list-style-type: none"> • De opleidingsschool is deel van het aannamebeleid; de verwachting wordt uitgesproken dat mensen zich breder inzetten dan hun eigen school (binnen NOD Haaglanden). 		<ul style="list-style-type: none"> • Schoolleider laat zien hoe hij/zij dat doet. • Vastleggen hoe het is opgenomen in gesprekscyclus 	<ul style="list-style-type: none"> • Format jaarverslaglegging scholen 	<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	een plek in het personeelsbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> Het samen opleiden is onderdeel van het bredere professionaliseringsbeleid en -plan van de scholen. 				
	Het opleidingsprogramma sluit aan bij de beoogde leerresultaten.	<ul style="list-style-type: none"> Het opleidingsprogramma en alle onderdelen daarvan zijn in co-creatie ontwikkeld door scholen en instituten. Het opleidingsprogramma sluit aan bij de beoogde leerresultaten en de toets- en leerdoelen van het curriculum. Het opleidingsprogramma sluit aan op de generieke kennisbasis (hbo) en verbindt deze aan de praktijk. 			<ul style="list-style-type: none"> Jaarkalender NOD Programma's van eisen leerarrangementen Betrokkenheid partners in ontwikkelgroepen leerarrangementen 	<ul style="list-style-type: none"> Stuurgroep (met portefeuillehouders ?)
	Studenten zijn voldoende toegerust / hebben een handelingsrepertoire en pedagogische-didactische competenties ontwikkeld om als docent te werken in de grootstedelijke context.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling staat centraal, studenten hebben oog voor de leerlingen waaraan zij lesgeven met speciale aandacht voor diversiteit in leerlingen en onderwijsconcepten, de sociaal-economische achtergrond en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. 		<ul style="list-style-type: none"> Opgenomen in opleidingsprogramma en assessment 	<ul style="list-style-type: none"> Studenten-enquête (2 varianten: een versie voor hbo lj 1 en 2 en een versie voor hbo lj 3 en 4 en wo; in de hogerejaars versie kan dit streefdoel worden gemeten) 	<ul style="list-style-type: none"> Stuurgroep (met portefeuillehouders ?)

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
		<ul style="list-style-type: none"> • Studenten zijn voldoende geëquipeerd om te werken in een diversiteit aan scholen binnen de Haagse regio. • Studenten zijn in staat op het moment van afstuderen een bewuste en beargumenteerde keuze te maken of zij wel/niet willen werken als docent in de Haagse regio of een bepaald schooltype in de Haagse regio. • Studenten hebben aan het einde van hun opleiding feeling met de verschillende onderwijsomgevingen (breed, kleurrijk, verschillen als aanvulling, palet). 			<ul style="list-style-type: none"> • Studentenpanels met studenten woen hbo vanaf lj 3. • Lesobservatieformulier (opnemen 'NOD-competentie') • Opnemen in assessments lerarenopleidingen (via de opleidingen)? 	
	NOD Haaglanden leidt studenten op voor de kwalitatieve en kwantitatieve arbeidsbehoefte van het vo in de Haagse regio.	<ul style="list-style-type: none"> • Het opleidingsprogramma is verbonden met en sluit aan op de kwalitatieve en kwantitatieve arbeidsbehoefte van het vo in de Haagse regio (regionale functie). 		<ul style="list-style-type: none"> • Regionale arbeidsmarkt-cijfers 		<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep
	Werkplekbegeleiders weten in hoofdlijnen welke theorie de studenten	<ul style="list-style-type: none"> • Op de NOD-scholen zijn de relevante (theorie)boeken aanwezig, die door de 			<ul style="list-style-type: none"> • Studenten-enquête 	

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	aangeboden krijgen op de instituten.	instituten in het curriculum worden gebruikt.			<ul style="list-style-type: none"> Enquête werkplek-begeleiders 	
	De studenten zijn tevreden over het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden en ervaren dat het programma hen in staat heeft gesteld de einkwalificaties te halen.	<ul style="list-style-type: none"> De programmaonderdelen van NOD Haaglanden worden door de deelnemers gemiddeld beoordeeld met een rapportcijfer 7 of hoger (evaluaties per programmaonderdeel). 	Jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> Evaluaties per programmaonderdeel (aparte evaluatie, los van studentenenquête) <p>NOD:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyse totaal resultaat + verbeterpunten per school <p>Per school en instituut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyse van resultaten Verbeterpunten opnemen in jaarplan per school 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluaties per programmaonderdeel Studentenenquête (2 varianten: een versie voor hbo lj 1 en 2 en een versie voor hbo lj 3 en 4 en wo; in de hogerejaars versie wordt gevraagd of zij ervaren dat het programma hen in staat heeft gesteld de einkwalificaties te halen) (Indien nodig) ter verduidelijking panelgesprekken en studenten wo en hbo lj 3 	

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
					en 4 (op maat organiseren)	
	Het NOD-opleidingsprogramma wordt door studenten van alle opleidingsvarianten van de instituten gevolgd en heeft een duidelijke status in de opleidingen. Iedere student volgt op maat een deel van het programma, passend bij zijn of haar ontwikkelbehoefte.			<ul style="list-style-type: none"> • Studiepunten, portfolio • Assessment 		<ul style="list-style-type: none"> •
	De stagehandleidingen zijn actueel en toegankelijk voor werkplekbegeleiders en schoolopleiders.	<ul style="list-style-type: none"> • De actuele stagehandleidingen zijn op de NOD-website beschikbaar voor de werkplekbegeleiders en schoolopleiders binnen NOD Haaglanden. 	Juli	<ul style="list-style-type: none"> • Aanleveren nieuwe handleidingen door lerarenopleidingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse update 	<ul style="list-style-type: none"> • Lerarenopleidingen • Administratief ondersteuner (plaatsing op website)
Personeel	De facilitering van werkplekbegeleiders, schoolopleiders en schoolcoördinatoren voldoet aan de afgesproken	<ul style="list-style-type: none"> • Alle werkplekbegeleiders, schoolopleiders en schoolcoördinatoren krijgen aantoonbaar het door de school afgesproken aantal uren voor de begeleiding van 	Jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> • Scholen leggen verantwoording af van de uren die toegekend zijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Format jaarverslag-legging scholen 	<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	richtlijnen in het reglement.	studenten, passend bij de categorie student. De uren dienen bij NOD geëxpliciteerd en verantwoord te worden.				
	Alle scholen beschikken over minimaal één gecertificeerde schoolopleider.	<ul style="list-style-type: none"> Alle nieuwe schoolopleiders volgen een schoolopleidersopleiding bij één van de vier NOD-instituten. Van alle reeds actieve schoolopleiders is iedereen binnen 2 jaar gecertificeerd. 	Jaarlijks	<p>NOD:</p> <ul style="list-style-type: none"> Totaaloverzicht professionalisering <p>Per school:</p> <ul style="list-style-type: none"> Overzicht professionalisering so opgenomen in jaarplan per school. 	<ul style="list-style-type: none"> Format jaarverslag-legging scholen 	<ul style="list-style-type: none"> Stuurgroep
	Op elke school is minimaal één schoolopleider geregistreerd binnen het beroepsregister lerarenopleiders (BRLO VO).	<ul style="list-style-type: none"> Op elke school/scholengroep is minimaal één schoolopleider geregistreerd of is minimaal één schoolopleider actief bezig met een traject richting registratie binnen het beroepsregister lerarenopleiders (BRLO VO). Op minimaal 5 scholen/scholengroepen is minimaal één schoolopleider geregistreerd binnen het beroepsregister lerarenopleiders (BRLO VO). 	2021	<ul style="list-style-type: none"> NOD zorgt voor een totaaloverzicht met de expiratedata van de BRLO VO-registraties. 	<ul style="list-style-type: none"> Format jaarverslag-legging scholen 	<ul style="list-style-type: none"> Stuurgroep

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	Alle werkplekbegeleiders binnen NOD Haaglanden hebben een erkende werkplekbegeiderstraining gevolgd.	<ul style="list-style-type: none"> Alle nieuwe werkplekbegeleiders hebben de gezamenlijke NOD-werkplekbegeiderstraining gevolgd, verzorgd door de vier instituten. Van alle reeds actieve werkplekbegeleiders is iedereen binnen 2 jaar gecertificeerd als werkplekbegeleider en/of schoolopleider. 		<p>NOD:</p> <ul style="list-style-type: none"> Totaaloverzicht professionalisering <p>Per school:</p> <ul style="list-style-type: none"> Overzicht professionalisering wpb opgenomen in jaarplan per school. 	<ul style="list-style-type: none"> Format jaarverslag-legging scholen 	<ul style="list-style-type: none"> Stuurgroep
	De opleidingsinstituten beschikken over een adequate opleidingsstructuur.	<ul style="list-style-type: none"> De opleidingsinstituten zijn geaccrediteerd. Een deelnemend opleidingsinstituut is verplicht om een adequate opleidingsstructuur te hebben en in stand te houden. In elk geval dienen voldoende instituutopleiders aanwezig te zijn. 	Jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> Rapportage n.a.v. evaluatiegesprek en stuurgroep – instituten NVAO accreditatie instituten (per 6 jaar) 	<ul style="list-style-type: none"> Format jaarverslag-legging instituten Jaarlijkse evaluatiegesprekken DB en instituten 	<ul style="list-style-type: none"> Stuurgroep DB
	De rollen binnen de opleidingsschool krijgen structureel aandacht in de gesprekscyclus van betrokken docenten met hun	<ul style="list-style-type: none"> Op alle scholen maken de rollen binnen NOD Haaglanden (werkplekbegeleider, schoolopleider, schoolcoördinator) onderdeel uit van de 	Jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> NOD competentieprofielen 	<ul style="list-style-type: none"> Format jaarverslag-legging scholen Format jaarverslag- 	<ul style="list-style-type: none"> Management scholen en instituten

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	leidinggevende op basis van 360 graden feedback.	gesprekscyclus van betrokken docenten met hun leidinggevende.			legging instituten	
Studiebegeleiding	Studenten zijn tevreden over de begeleiding binnen NOD Haaglanden.	<ul style="list-style-type: none"> Minimaal 75% van de studenten vindt dat de begeleiding rekening heeft gehouden met de leerdoelen van de student. 	Jaarlijks		<ul style="list-style-type: none"> Studenten-enquête 	
	Alle studenten worden begeleid en opgeleid door een gecertificeerd werkplekbegeleider en een gecertificeerd schoolopleider.	<ul style="list-style-type: none"> 	Jaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> Administratie (studenten en hun opleiders) Studentenenquête 	<ul style="list-style-type: none"> Format jaarverslag-legging scholen Studenten-enquête 	<ul style="list-style-type: none"> Stuurgroep
	Per instituut is er een vast aanspreekpunt voor de scholen.	<ul style="list-style-type: none"> De scholen kunnen terecht bij een vast aanspreekpunt per instituut. De scholen zijn tevreden over de samenwerking met de instituten. 			<ul style="list-style-type: none"> Format jaarverslag-legging 	
Standaard 3 Toetsing						
<i>De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>						
	De lesobservatieformulieren zijn helder en beschikbaar voor de werkplekbegeleiders en schoolopleiders				<ul style="list-style-type: none"> Lesobservatie-formulieren NOD Haaglanden 	<ul style="list-style-type: none"> Werkgroep

Standaard NVAO	Streefdoel	Indicatoren	Wanneer	Evaluatieprocedure kwaliteitszorg	Instrument	Eigenaar
	van NOD Haaglanden. Bij de lesobservaties wordt expliciet gekeken naar de specifieke elementen uit de onderwijscontext van de stageschool.					
	De beoordeling van het praktijkgedeelte van de opleiding van de studenten vindt plaats door de instituutsopleider in samenwerking met de schoolopleider.				<ul style="list-style-type: none"> • Planning CGI's/assessments 	<ul style="list-style-type: none"> • Werkgroep
4. Kwaliteitszorg	Er is een integraal en cyclisch kwaliteitszorgsysteem waarin de medewerkers, studenten, leerlingen en alumni (werkzaam bij NOD-scholen) van NOD Haaglanden zijn betrokken.	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een integraal en cyclisch kwaliteitszorgsysteem waarin de medewerkers, studenten, leerlingen en alumni van de NOD Haaglanden zijn betrokken. 				

Bijlage 1 Opleidingsprogramma's instituten

Opleidingsprogramma's instituten: huidige situatie

Het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden en de opleidingsprogramma's van de vier instituten vormen samen een geheel. Hieronder worden de opleidingsprogramma's van de vier instituten beknopt beschreven.

Opleidingsprogramma hbo lerarenopleidingen

De hbo lerarenopleidingen bieden een praktijkgerichte opleiding voor een tweedegraads bevoegdheid in het onderwijs. Hbo-studenten kunnen kiezen voor een van de twee afstudeerrichtingen: beroepsonderwijs (vmbo, mbo) of algemeen vormend onderwijs (avo; onderbouw havo, vwo). De stage is één van de belangrijkste onderdelen van de opleiding, omdat daar de integratie plaatsvindt van kennis, vaardigheden, attitude (houding) en persoonskenmerken.

Hogeschool Rotterdam – Instituut voor Lerarenopleidingen

In het eerste jaar oriënteren studenten van de lerarenopleiding zich op de verschillende aspecten van hun vak en op hun toekomstige beroep als docent. Ook gaan de studenten al snel aan de slag op een school, waarbij ze niet alleen observeren maar ook assisteren. De hoofdfase van de lerarenopleiding begint in het tweede leerjaar. Studenten leren onderwijs te ontwikkelen en uit te voeren. Ze leren de principes van directe instructie toepassen en bekwamen zich in activerende didactiek. Daarnaast lopen ze een aantal dagen per week stage. In het tweede en derde leerjaar voeren studenten hun werk op school steeds zelfstandiger uit. In het derde jaar werken ze toe naar het LIO-assessment (Leraar In Opleiding). Vanaf het eerste jaar is stage een onderdeel van de opleiding. Het tweede jaar kent een stage van 20 weken, twee dagen per week. In het derde jaar zijn studenten drie dagen per week aanwezig op de school. In het eerste halfjaar van het vierde jaar volgt de student een minor en zal de student in de praktijk aan opdrachten werken waarbij het accent ligt op de onderzoeksvaardigheden. In het tweede halfjaar loopt de student een Lio-stage of een afstudeerstage. Een afstudeerstage mag niet meer dan 10 lessen per week (max. 0,4 fte) omvatten.

In het opleidingsprogramma worden de volgende drie basisleerlijnen onderscheiden:

1. De vakinhoudelijke en vakdidactische leerlijn
2. De onderwijskundige en algemeen beroepsvormende leerlijn
3. De leerlijn stage – leren en werken

De leerlijn stage – leren en werken vindt plaats in de praktijk. Alle lesgebonden leerwerktaken uit het reguliere stageprogramma worden op school verzorgd. Studenten gaan, na een korte periode van observatie en kennismaking, zo snel mogelijk observerend aan het werk in de klas. In de hoofdfase werken zij stapsgewijs toe naar het bereiken van de eindkwalificaties. Het leren werken met een portfolio is hiervan onderdeel.

Hogeschool Utrecht – Instituut Archimedes

In het eerste jaar (propedeuse) werken studenten aan hun ontwikkeling op het gebied van hun vak, taalvaardigheid, onderwijskunde en didactiek. Ze oriënteren zich op het beroep van docent. In november solliciteren ze naar een leerwerkplek op een school. Daar gaan ze een vaste dag in de week leren en werken. Studenten volgen daarnaast diverse vakcursussen. Vanaf het tweede jaar (de hoofdfase) groeien studenten in hun rol als docent. Ze worden steeds zelfstandiger, ze krijgen een beter beeld van de docent die ze willen worden en ontdekken welk schooltype hen ligt. Op de lerarenopleiding volgen ze trainingen en cursussen. Op de school werken ze als docent. In het tweede jaar is dat een dag per week, in het derde jaar twee dagen per week. In het vierde jaar van hun studie bepalen studenten de inhoud van projecten samen met de school waar ze op dat moment werken.

Alle studenten (hbo-niveau) die studeren bij Instituut Archimedes volgen naast hun specifieke vakinhoud (wiskunde, Engels etc.) hetzelfde generieke programma: het domein Beroep. In dat domein zitten drie onderdelen:

- Studie en Werk (50 EC, waarvan 25 EC draait om vakdidactiek);
- Beroepsmodules (35 EC);
- Beroepsproducten (30 EC waarvan 5 EC draait om vakdidactiek).

In *Studie en Werk* vindt het werkplekleren plaats en wordt er intensief samengewerkt met de school. Studenten werken en leren op basis van hun eigen leervragen. Hier komt alles wat studenten geleerd hebben samen. De SBL-competenties zijn hier leidend en worden aan het einde van de opleiding integraal getoetst met een eindassessment.

Bij de *beroepsmodules* gaat het om zeven modules waarin studenten alle kennis, theorie en vaardigheden aangeboden krijgen waarvan verondersteld wordt dat een docent die nodig heeft. Dit is vastgelegd in de landelijke generieke kennisbasis.

Bij de *beroepsproducten* leren studenten om te werken als reflectieve professionals die onderzoekend vermogen kunnen inzetten om producten die bij een beroep horen (bijvoorbeeld lessenseries, protocollen etc.) goed verantwoord en gebaseerd op de meest recente kennis te maken.

Opleidingsprogramma wo lerarenopleidingen (ICLON en SEC)

De wo lerarenopleiding is een beroepsgerichte opleiding. De kennismaking met de praktijk neemt dan ook een belangrijke plaats in binnen de opleiding. De wo lerarenopleidingen bestaan (wat verplichte onderdelen betreft) voor de helft uit een instituutsdeel en voor de helft uit een praktijkdeel (op de scholen, minimaal 250 klascontacturen). Het praktijkdeel van ICLON-studenten vindt plaats op dinsdag t/m vrijdag. Voor SEC-studenten vindt het praktijkdeel plaats op maandag en woensdag t/m vrijdag.

Het praktijkdeel en het instituutsdeel hangen nauw met elkaar samen. Kennis en opdrachten worden in de praktijk toegepast en vanuit de lerarenopleiding uitgevoerd. Omgekeerd worden vragen uit de praktijk binnen de lerarenopleiding besproken in de begeleidingsgroep en in het kader geplaatst van de relevante theorie. Met andere woorden: alle studieonderdelen staan in verband met de praktijk op school van de student. Het praktijkdeel vindt in een continu-model plaats.

Centraal in de opleiding staat de professionele ontwikkeling als docent. Tijdens de opleiding verwerft de student vaardigheden om ervaringen in de praktijk te kunnen verbinden met eigen overtuigingen en met wat anderen belangrijk vinden (theorie, school, begeleiders, medestudenten), en op basis hiervan het eigen leerproces te sturen en in te richten. Bij het formuleren van de eindtermen voor de wo studenten van de Universiteit Leiden (ICLON) zijn de bekwaamheidseisen (wet BiO) vertaald naar zogenaamde docentrollen, die voor de studenten herkenbaar zijn in de beroepspraktijk. Het gaat om de rollen van professional, regisseur (van groepsprocessen in de klas), vakdidacticus, pedagoog, vakdidactisch onderzoeker en lid van de schoolorganisatie die de docent vaak gelijktijdig in zijn beroepspraktijk vervult. De eindtermen die gelden voor de wo-studenten van de TU Delft (SEC) zijn gebaseerd op de 7 competenties conform de wet BiO.

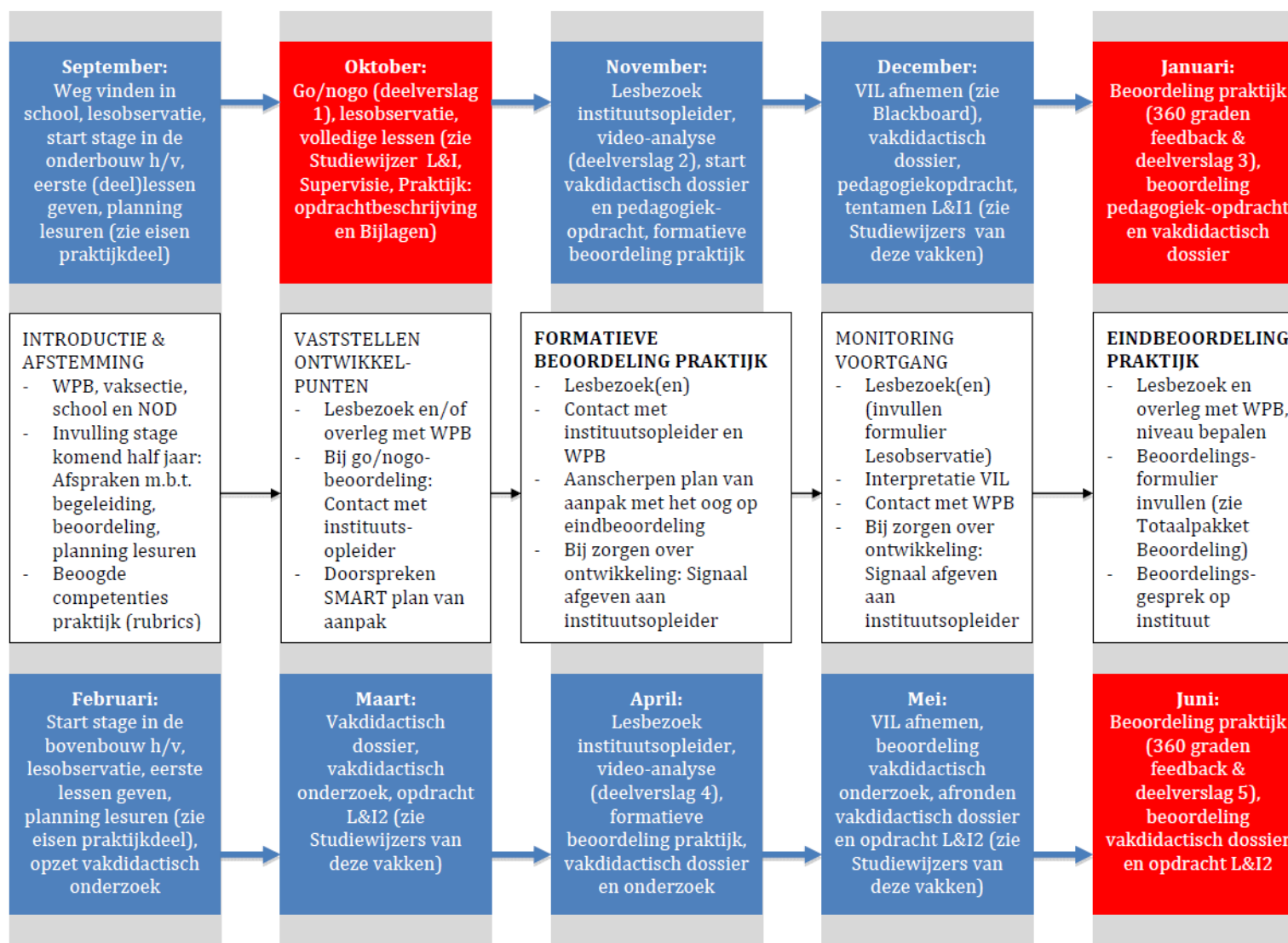
Tijdens het praktijkdeel voert de student op school activiteiten uit zoals:

- het observeren van lessen, het voorbereiden en geven van lessen, het ontwerpen van toetsen, etc.;
- het voeren van gesprekken met (individuele) leerlingen, ouders en collega's, etc.;
- het bijwonen van vergaderingen en het deelnemen aan allerlei (buitenschoolse) activiteiten, etc.;
- het schrijven van leerteksten, analyseren van schoolboeken, etc.

Om optimaal van deze activiteiten te kunnen leren, voert de student regelmatig gesprekken met zijn/haar schoolopleider en/of werkplekbegeleider over zijn/haar lessen en andere activiteiten. Hierin wordt nauw samengewerkt door de begeleiders van school en instituut: de schoolopleider en/of werkplekbegeleider van de school en de instituutopleider (vakdidacticus, supervisor (ICLON)/instituutsbegeleider (SEC)) hebben met enige regelmaat telefonisch of via email contact met elkaar over de vorderingen van de student.

Op de volgende pagina is de tijdelijk weergegeven van de masteropleiding van ICLON (septemberstart).

Tijdslijn ICLON masteropleiding - septemberstart

Bijlage 2 Procedure verdeling stageplaatsen en bespreekpunten intakegesprek student

Werkwijze en planning

	Wanneer	Wat?	Wie?
1.	April	Afstemmen jaarplan / quota met DB	stagecoördinator, DB, programmamanager
2.	April	De beschikbare stageplaatsen binnen scholen inventariseren (naar vak, bovenbouw en onderbouw)	stagecoördinator
3.	Begin mei	Verdeling maken van beschikbare stageplaatsen over wo en hbo (rekening houdend met quota), ter goedkeuring voorleggen aan DB en programmamanager	stagecoördinator, DB, programmamanager
4.	Begin mei	Bepalen benodigde stageplaatsen (aantal, vak) voor roulerende hbo-studenten o.b.v. huidig studentenoverzicht	stagecoördinator
5.	Medio mei	Wo: De beschikbare wo-stageplaatsen (incl. quota), de plaatsingsprocedure en het centraal aanmeldformulier voor studenten communiceren aan de wo-lerarenopleidingen	stagecoördinator
6.	Eind mei	Wo: Beschikbare stageplaatsen in onderling overleg verdelen	Lerarenopleidingen
7.	Medio mei	Hbo: Opstellen overzicht plaatsingsmogelijkheden roulatie hbo-studenten binnen NOD (ter voorbereiding op werkgroep)	stagecoördinator in overleg met programmamanager
8.	Eind mei	Hbo: bespreken (door)plaatsing hbo-studenten in werkgroep	stagecoördinator, programmamanager, scholen, lerarenopleidingen
9.	Eind mei	Hbo: De nog openstaande hbo-stageplaatsen (incl. quota), de plaatsingsprocedure en het centraal aanmeldformulier voor studenten communiceren aan de hbo-lerarenopleidingen	stagecoördinator
10.	Eind mei / begin juni	Hbo: Nog openstaande hbo-stageplaatsen (quota minus doorplaatsingen) in onderling overleg verdelen (ook voor november/februarijstart, max. 10-15 1^e jaars hbo)	Lerarenopleidingen
11.	Eind mei	Stageplaatsen HU doorgeven aan stagecoördinator	HU
12.	Mei/juni	Plaatsen NOD-vacatures op website HU	stagecoördinator
13.	Mei/juni en december	Plaatsingsvoorstel aan de scholen mailen (cc naar stagecoördinator)	Lerarenopleidingen (m.u.v. HU)
14.	Mei/juni en december	Informerende studenten over aanmelding via het centraal aanmeldformulier	Lerarenopleidingen (m.u.v. HU)
15.	Juni / december	Aanmelden bij NOD Haaglanden middels het centrale aanmeldformulier	Studenten
16.	Juni / december	Aanmeldingen bijhouden, verzamelen en doorzetten naar de scholen	stagecoördinator
17.	Juni en december/ januari	Plannen en voeren kennismakingsgesprekken met de studenten (voor HU-studenten keuze maken uit kandidaten)	Scholen
18.	Juni en januari	Doorgeven welke studenten definitief zijn geplaatst aan stagecoördinator	Scholen
19.	Juli en december	Aanleveren van gegevens van geplaatste studenten aan de administratief ondersteuner, inclusief informatie over de categorieën van de regeling opleidingscholen	stagecoördinator

INTAKEGESPREK STUDENTEN - bespreekpunten

VOORAF

- Bereid je goed voor op eerste contact met de stageschool.
 - Op het stageadres hoor je bij het personeel en niet bij de leerlingen.
 - Besteed (dus) aandacht aan uiterlijk en omgangsvormen.
 - Bekijk de site van de school en lees je in over de school waar je stage gaat lopen

INFO VAN DE STUDENT

- Praktische informatie
 - Adres
 - Telefoonnummer
 - Geboortedatum en –plaats
 - Mailadres
 - CV (voorgeschiedenis)
- Motivatie voor het onderwijs
- Motivatie voor NOD Haaglanden

INFO VAN school en NOD Haaglanden

- Schoolspecifiek
 - Karakterisering van de school
 - Kledingvoorschriften (hoofddoekjes etc.)
 - Gedragsvoorschriften (hand geven e.d.)
 - VOG
 - Geheimhouding / vertrouwelijkheid
- Waar zeg je ja tegen als je bij NOD komt?
 - Jaarlijks of halfjaarlijks wisselen van school
 - Schoolopleider en werkplekbegeleider
 - Locatie-overstijgende bijeenkomsten, zoals intervisie, leerwerktaken etc.
- Wat zijn je verwachtingen t.a.v. je stage.
- Hoe zijn (indien van toepassing) de voorgaande stages verlopen?
- Waar wil je aan werken tijdens je stage? Wat zijn je leerpunten? (indien van toepassing vanuit je vorige stage)
- Hoe verloopt je studie?
- Wat mag je van de school verwachten en wat niet? (Rekening houden met de mogelijkheden binnen school dus).

Bijlage 3 Profiel werkplekbegeleider

De werkplekbegeleider binnen NOD Haaglanden

De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van een student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk. Het betreft activiteiten die betrekking hebben op de eerstelijns ondersteuning van de student op de werkplek. De werkplekbegeleider houdt de schoolopleider op de hoogte van de voortgang van de student.

Kerntaak

De werkplekbegeleider vervult de volgende kerntaak binnen NOD Haaglanden (gebaseerd op de adviesnotitie Adviescommissie ADEF, 2013):

- het begeleiden van studenten bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk.

Taken van de werkplekbegeleider

1. De student wegwijs maken in de school ('gastheerschap').
2. Zorgen voor voldoende overlegmomenten met de student, in overleg met de student en in gedeelde verantwoordelijkheid en passend bij de fase van de opleiding.
3. Het voeren van begeleidingsgesprekken met de student met aandacht voor:
 - vakdidactiek (bijv. samen lessen voorbereiden);
 - de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de leerwerkactiviteiten;
 - coaching op het 'leren leren' van de student (regie student op eigen leerproces) en werken vanuit succes voor de student;
 - de verbinding tussen theorie en praktijk en het geleerde op het instituut en de school;
 - beschermen van de student / nee durven zeggen;
 - beroepsbeeld en -ontwikkeling (wat voor docent wil de student worden, past het docentschap bij de student?).
4. Inzetten van verschillende begeleidingsstijlen (meer of minder coachend of directief) in overleg met de student, passend bij de eigenschappen en opleidingsfase van de student.
5. Zich via de student verdiepen in de stageleerlijn, opdrachten/leerwerk taken, leerdoelen en de stage-eisen van de student; de student is hiervoor verantwoordelijk.
6. Fungeren als vraagbaak voor de student, bijvoorbeeld op gebied van (vak)didactiek, vakinhoud, pedagogiek, klassenmanagement en organisatie van de les, zowel praktisch als theoretisch.
7. Fungeren als klankbord, ruimte geven en interesse tonen in het onderzoek van student.
8. Observeren van lessen van de student en het invullen van lesobservaties.
9. Constructief feedback geven aan de student, gevraagd en ongevraagd, onder andere op het persoonlijk ontwikkelplan / leerwerkplan van de student.
10. Voortgang in het leerproces van de student volgen, passend bij de ontwikkelfase van de student (mate van zelfstandigheid, verwachtingen t.a.v. kenniscomponent), signaleren van eventuele stagnatie of andere belemmeringen in het leerproces.
11. Informeren van de schoolopleider/schoolcoördinator en, waar nodig en in overleg, de instituutopleider over de voortgang van de student, bijvoorbeeld als input voor de beoordeling van de student, zowel gevraagd (op verzoek schoolopleider/schoolcoördinator, bijv. invullen voortgangsformulier) als ongevraagd (bijv. bij eventuele stagnatie of andere belemmeringen in het leerproces van de student).
12. Organiseren van geschikte leerervaringen / ontwikkelmogelijkheden voor de student in de klas en organiseren van feedback van collega's.
13. Het eventueel deelnemen aan beoordelingsgesprekken met de student op de leerwerkplek.
14. Samenwerken met de schoolopleider(s) en andere werkplekbegeleiders.
15. Reflecteren en professionaliseren in de rol van werkplekbegeleider.

Competenties

Hieronder worden de competenties van de werkplekbegeleider uitgewerkt volgens de vier bekwaamheidsgebieden van de Velon beroepsstandaard.

1. Opleidingsdidactisch bekwaam

- a. Vormgeven van leerprocessen van (aanstaande) leraren
 - ondersteunt de student bij het doorlopen van het ontwikkelingsproces en het opstellen van het persoonlijk ontwikkelplan (POP) en leerwerkplan als onderdeel van het portfolio
 - vertaalt de ontwikkelbehoeften van studenten/nieuwe docenten naar concrete begeleidings- en opleidingsactiviteiten in het NOD-opleidingsprogramma
- b. Voorbeeldmatig opleiden
 - zet zijn eigen functioneren voorbeeldmatig in, biedt de student/nieuwe docent gelegenheid zijn lessen te observeren en expliciteert, onderbouwt en verantwoordt zijn (opleidings)didactische keuzes
 - durft eigen observaties en interpretaties ter discussie te stellen, maakt eigen handelen bespreekbaar
- c. Bevorderen van de wisselwerking tussen theorie en praktijk
 - draagt kennis en ervaring over, fungeert als vraagbaak op vakdidactisch gebied en wijst studenten/nieuwe docenten op relevante vakliteratuur
 - daagt studenten/nieuwe docenten uit om een koppeling te maken tussen praktijk en theorie
 - spreekt studenten/nieuwe docenten aan op concreet waarneembaar gedrag, gebruikt reflectie als effectief middel in de begeleiding en legt verbinding tussen praktijk en theorie
- d. Beoordelen van de ontwikkeling van (aanstaande) leraren
 - informeert de schoolopleider/schoolcoördinator en, waar nodig en in overleg, de instituutopleider over de voortgang van de student, zowel gevraagd als ongevraagd

2. Agogisch bekwaam

- a. Interpersoonlijk handelen
 - stelt in de begeleiding de student centraal en doet recht aan diens ontwikkelingsproces
 - stimuleert en motiveert de student/nieuwe docent, biedt stapsgewijs meer ruimte voor zelfstandigheid en verantwoordelijkheid
- b. Omgaan met diversiteit
 - stemt zijn manier van begeleiden af op de behoefte en de leerstijl van de student/nieuwe docent
- c. Begeleiden van de ontwikkeling van beroepsidentiteit
 - laat de student/nieuwe docent zelfstandig problemen oplossen, denkt mee maar neemt de verantwoordelijkheid niet over
 - biedt studenten/nieuwe docenten de ruimte om een eigen stijl te ontwikkelen

3. Organisatorisch en beleidsmatig bekwaam

- a. Vormgeven aan samen opleiden
 - informeert de schoolopleider en/of instituutopleider over de ontwikkeling van student/nieuwe docent, signaleert tijdig knelpunten in de ontwikkeling en benoemt deze
- b. Werken in een multidisciplinair team
 - onderhoudt contacten met instituutbegeleiders, schoolopleiders en collega-werkplekbegeleiders binnen de opleidingsschool

4. Ontwikkelingsbekwaam

- a. Reflectie
 - kwalificeert zichzelf als een voortdurend lerende en reflecterende begeleider

- herkent en erkent eigen kwaliteiten en mogelijkheden en houdt ze op peil
 - neemt actief deel aan (intervisie)bijeenkomsten voor werkplekbegeleiders op de eigen school
- b. Onderzoekend handelen
 - toont een kritische en onderzoekende houding ten aanzien van het opleiden van studenten/nieuwe docenten en probeert zijn werkwijze voortdurend te verbeteren, benut hierin ook relevante ontwikkelingen en literatuur
- c. Onderhouden van de eigen professionaliteit
 - informeert zich actief over het opleiden van leraren, leest vakliteratuur, documentatie etc. en woont bijeenkomsten bij (intern en extern)

Bijlage 4 Profiel schoolopleider/schoolcoördinator

Dit profiel bevat de taken en competenties voor de schoolopleider en de schoolcoördinator, geordend naar de bekwaamheidsgebieden van de Velon beroepsstandaard. De taken/competenties die alleen van toepassing zijn op de schoolcoördinator, zijn cursief weergegeven.

De schoolopleider binnen NOD Haaglanden

De schoolopleider treedt op als 'algemeen begeleider' van de groep studenten op de school en fungeert als het bruggenhoofd tussen de school en de lerarenopleiding. De schoolopleider verzorgt in samenwerking met de schoolcoördinator (intervisie)bijeenkomsten en opleidingsactiviteiten (op het niveau van de school en de opleidingsschool) en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de leerwerkplek, de begeleiding en de beoordeling op de school. De schoolopleider ondersteunt de werkplekbegeleiders en stuurt hen aan. Veelal speelt de schoolopleider ook een rol bij de inductie van net afgestudeerde docenten en de begeleiding van nieuwe docenten.

De schoolcoördinator binnen NOD Haaglanden

De schoolcoördinator is altijd een schoolopleider met extra taken. De schoolcoördinator stuurt het opleidingsteam bestaande uit werkplekbegeleiders en schoolopleiders op de school inhoudelijk en organisatorisch aan, organiseert overleg met schoolopleiders en werkplekbegeleiders, stuurt professionaliseringsactiviteiten aan, draagt zorg voor de administratie van begeleidingsgegevens en stemt af met de directie van de school.

Kerntaken

De schoolopleider / schoolcoördinator vervult de volgende kerntaken binnen NOD Haaglanden (gebaseerd op de adviesnotitie Adviescommissie ADEF, 2013):

1. Begeleiden en opleiden van studenten en nieuwe docenten in de school
2. *Organiseren / coördineren van het opleiden in de school*
3. Bewaken van de kwaliteit van de werkplek, begeleiding en beoordeling in de school
4. Bijdrage leveren aan (beleids)ontwikkeling op het gebied van het samen opleiden

Taken van de schoolopleider:

1. Begeleiden en opleiden van een groep studenten in de school:
 - Voeren van begeleidings- en evaluatiegesprekken met (groepen) studenten;
 - Zorgen voor voldoende overlegmomenten met studenten (2 per jaar);
 - Gebruik maken van methodieken als reflectieve coaching en supervisie;
 - Voortgang in het leerproces van studenten bewaken;
 - Gepaste actie ondernemen bij eventuele stagnatie of ander belemmeringen in het leerproces, in overleg met de werkplekbegeleider;
 - Bevorderen van de wisselwerking tussen theorie en praktijk;
 - Observeren, evalueren en nabespreken van de lessen van studenten (1 keer in het midden van de stageperiode);
 - Organiseren van collegiale consultatie en intervisie in samenwerking met de schoolcoördinator;
 - Zich verdiepen in de stageleerlijn, opdrachten/leerwerktaken en leerdoelen van de studenten.
 - Organiseren van geschikte leerervaringen / ontwikkelmogelijkheden voor de student in de school en organiseren van feedback van collega's.
 - Het unieke van de school overbrengen naar studenten en werkplekbegeleiders.
2. Opleiden van studenten binnen NOD Haaglanden:

- Ontwikkelen van het werkplekcurriculum voor NOD Haaglanden;
 - Organiseren en verzorgen van leeractiviteiten (bijv. cursussen of workshops) voor studenten binnen het werkplekcurriculum van NOD Haaglanden.
3. Beoordelen van het praktijkgedeelte van de opleiding van de studenten in samenwerking met de instituutsopleider.
 - Verzamelen van informatie over het functioneren van studenten, bijvoorbeeld bij de betrokken werkplekbegeleider.
 - Vormen van een objectief en onafhankelijk oordeel over het functioneren van studenten aan de hand van de gestelde beoordelingscriteria en geldende procedures van de betreffende lerarenopleiding.
 - Voeren van beoordelingsgesprekken / assessments met studenten.
 4. Bewaken van de kwaliteit van de werkplek, begeleiding en beoordeling in de school.
 - Monitoren of de werkplekbegeleider de wisselwerking tussen theorie en praktijk bevordert;
 - Aansturen, ondersteunen en begeleiden van werkplekbegeleiders;
 - Leiding geven aan gesprekken, overleg en vergaderingen met werkplekbegeleiders;
 - Organiseren van intervisie en professionalisering voor werkplekbegeleiders;
 - Volgen van relevante ontwikkelingen op het gebied van samen opleiden.
 5. Samenwerken met de instituutsopleiders binnen NOD Haaglanden op het niveau van individuele studenten.
 6. Samenwerken met de andere schoolopleiders binnen NOD Haaglanden.
 7. Reflecteren en professionaliseren.

Extra taken van de schoolcoördinator:

8. *Regelen van praktische zaken voor studenten (bijv. inloggegevens, sleutels, VOG, stagecontract)*
9. *Inhoudelijk en organisatorisch aansturen van het opleidingsteam op school.*
10. *Organiseren van overleg met schoolopleiders en werkplekbegeleiders op school.*
11. *Organiseren van (intervisie)bijeenkomsten en opleidingsactiviteiten in samenwerking met de schoolopleiders (op het niveau van de school) en schoolcoördinatoren van andere NOD-scholen (op het niveau van de opleidingsschool)*
12. *Signaleren van professionaliseringsbehoeften van het opleidingsteam op school.*
13. *Afstemmen van professionaliseringsbehoeften op NOD-niveau*
14. *Aansturen van professionaliseringsactiviteiten voor werkplekbegeleiders en schoolopleiders.*
15. *Draagvlak creëren bij collega's, ouders en leerlingen voor de opleiding van studenten.*
16. *Zorgdragen voor de administratie van studenten en begeleidingsgegevens.*
17. *Afstemmen met de directie van de school over het samen opleiden, adviseren in alle zaken die de opleidingsschool betreffen.*
18. *Samenwerken met de scholen en lerarenopleidingen binnen NOD Haaglanden bij de ontwikkeling van het samen opleiden.*
19. *Zorgdragen voor de evaluatie en kwaliteitszorg van de begeleiding en opleiding binnen de school.*
20. *Deelnemen aan de werkgroep samen opleiden van NOD Haaglanden.*

Competenties

Hieronder worden de competenties van de schoolopleider / schoolcoördinator uitgewerkt volgens de vier bekwaamheidsgebieden van de Velon beroepsstandaard.

1. Opleidingsdidactisch bekwaam

- a. Vormgeven van leerprocessen van (aanstaande) leraren
 - ondersteunt de student/nieuwe docent bij het bepalen van de leeractiviteiten in relatie tot de leerdoelen, passend bij de duur en fasering van hun opleidingsvariant, hun stagedoelen en persoonlijke leerdoelen

- toont flexibiliteit en creativiteit, zoekt oplossingen om de student/nieuwe docent voldoende ontwikkelmogelijkheden en onderwijsvariatie te bieden en kijkt zo nodig naar oplossingen over de school/locatiegrenzen heen
- b. Voorbeeldmatig opleiden
 - expliciteert, onderbouwt en verantwoordt zijn (opleidings)didactische keuzes
 - durft eigen observaties en interpretaties ter discussie te stellen, maakt eigen handelen bespreekbaar
- c. Bevorderen van de wisselwerking tussen theorie en praktijk
 - spreekt studenten/nieuwe docenten aan op concreet waarneembaar gedrag, gebruikt reflectie als effectief middel in de begeleiding en legt verbinding tussen praktijk en theorie
 - vertaalt de ontwikkelbehoeften van studenten/nieuwe docenten naar concrete begeleidings- en opleidingsactiviteiten in het NOD-opleidingsprogramma, verwijst naar relevante vakliteratuur
- d. Beoordelen van de ontwikkeling van (aanstaande) leraren
 - vormt een objectief en onafhankelijk oordeel over het functioneren van een student aan de hand van de gestelde beoordelingscriteria en geldende procedures van de betreffende lerarenopleiding, verzamelt hiervoor informatie over het functioneren van studenten, bijvoorbeeld bij de betrokken werkplekbegeleider
 - beargumenteert zijn beoordeling op gedegen wijze, legt zijn onderbouwing helder en beknopt vast en geeft constructieve feedback aan de student

2. Agogisch bekwaam

- a. Interpersoonlijk handelen
 - stelt in de begeleiding de student centraal en doet recht aan diens ontwikkelingsproces
 - stimuleert en motiveert de student/nieuwe docent, biedt stapsgewijs meer ruimte voor zelfstandigheid en verantwoordelijkheid
- b. Omgaan met diversiteit
 - stemt zijn manier van begeleiden af op de behoefte en de leerstijl van de student/nieuwe docent
- c. Begeleiden van de ontwikkeling van beroepsidentiteit
 - biedt studenten/nieuwe docenten de ruimte om een eigen stijl te ontwikkelen
 - laat de student/nieuwe docent zelfstandig problemen oplossen, denkt mee maar neemt de verantwoordelijkheid niet over

3. Organisatorisch en beleidsmatig bekwaam

- a. Vormgeven aan samen opleiden
 - organiseert de leeromgeving van studenten/nieuwe docenten
 - stemt af met werkplekbegeleider en instituutsopleider over het opleidingstraject van de student/nieuwe docent, maakt duidelijke afspraken
 - *geeft – in samenspraak met de schoolleiding – invulling aan de opleidingsstructuur op school*
 - *organiseert de plaatsing van studenten/nieuwe docenten op een leerwerkplek*
 - *volgt actuele ontwikkelingen rondom het opleiden van docenten in de school en vertaalt die ontwikkelingen naar het samen opleiden binnen de opleidingsschool*
- b. Werken in een multidisciplinair team
 - begeleidt werkplekbegeleiders (trainen, voeren van begeleidingsgesprekken, begeleiden van intervisie, lesobservatie)
 - onderhoudt regelmatig contact met de instituutsopleider van de lerarenopleiding van de student / nieuwe docent

- *begeleidt het team van werkplekbegeleiders bij de uitvoering van hun werkzaamheden, voert regelmatig gesprekken met hen over de voortgang in de begeleiding van de student/nieuwe docent*
- *signaleert professionaliseringsbehoeften van werkplekbegeleiders en doet voorstellen voor professionalisering, rekening houdend met het NOD-professionaliseringsaanbod*
- c. Bijdragen aan de organisatie van de lerarenopleiding
 - *verzorgt leeractiviteiten op school die het leerproces ondersteunen (bijv. intervisiebijeenkomsten, cursussen/workshops), houdt hierbij rekening met de samenstelling en de behoeften van de groep studenten / nieuwe docenten*
 - *organiseert leeractiviteiten op school die het leerproces ondersteunen, zorgt voor een samenhangend programma*
- d. Bijdragen aan beleid van het opleiden van leraren
 - *creëert draagvlak bij collega's, ouders en leerlingen voor de opleiding van studenten/nieuwe docenten*
 - *werkt samen met de scholen en lerarenopleidingen bij de ontwikkeling van het programma, procedures etc.*
 - *adviseert de schoolleiding in alle zaken die de opleidingsschool en de ontwikkeling ervan betreffen*
 - *is belast met de evaluatie en de kwaliteitszorg van de begeleiding en opleiding binnen de school*

4. Ontwikkelingsbekwaam

- a. Reflectie
 - *kwalificeert zichzelf als een voortdurend lerende en reflecterende begeleider*
 - *herkent en erkent eigen kwaliteiten en mogelijkheden en houdt ze op peil*
- b. Onderzoekend handelen
 - *toont een kritische en onderzoekende houding ten aanzien van het opleiden van studenten/nieuwe docenten en probeert zijn werkwijze voortdurend te verbeteren, benut hierin ook relevante ontwikkelingen en literatuur*
- c. Onderhouden van de eigen professionaliteit
 - *informeert zich actief over het opleiden van leraren, leest vakliteratuur, documentatie etc. en woont bijeenkomsten bij (intern en extern)*

Competentiematrix				
Competenties	Kerntaken			
	1	2	3	4
1. Opleidingsdidactisch bekwaam				
a. Vormgeven van leerprocessen van (aanstaande) leraren	X			
b. Voorbeeldmatig opleiden	X			
c. Bevorderen van de wisselwerking tussen theorie en praktijk	X			
d. Beoordelen van de ontwikkeling van (aanstaande) leraren	X			
2. Agogisch bekwaam				
a. Interpersoonlijk handelen	X			
b. Omgaan met diversiteit	X			
c. Begeleiden van de ontwikkeling van beroepsidentiteit	X			
3. Organisatorisch en beleidsmatig bekwaam				
a. Vormgeven aan samen opleiden	X	X	X	
b. Werken in een multidisciplinair team	X	X	X	
c. Bijdragen aan de organisatie van de lerarenopleiding	X	X		

Competentiematrix				
Competenties	Kerntaken			
	1	2	3	4
d. Bijdragen aan beleid van het opleiden van leraren		X	X	X
4. Ontwikkelingsbekwaam				
a. Reflectie	X	X	X	X
b. Onderzoekend handelen	X	X	X	X
c. Onderhouden van de eigen professionaliteit	X	X	X	X

Kerntaken:

1. Begeleiden en opleiden van studenten en nieuwe docenten in de school
2. *Organiseren / coördineren van het opleiden in de school*
3. Bewaken van de kwaliteit van de werkplek, begeleiding en beoordeling in de school
4. Bijdrage leveren aan (beleids)ontwikkeling op het gebied van het samen opleiden

Bijlage 5 Profiel programmamanager

Verantwoordelijkheid programmamanager

De programmamanager is in elk geval verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van NOD Haaglanden en geeft sturing aan de procesmatige en inhoudelijke ontwikkeling van NOD Haaglanden en de borging van de gemeenschappelijkheid, dit alles in nauwe samenwerking met het dagelijks bestuur. De programmamanager ondersteunt de stuurgroep bij de vervulling van haar taken en fungeert als ambtelijk secretaris van de bestuursraad en de stuurgroep. De programmamanager geeft leiding aan de door de stuurgroep ingestelde werkgroepen en is verantwoordelijk voor de voortgang van deze werkgroepen.

Taken:

Dagelijkse leiding/aansturing:

- Adviseert het dagelijks bestuur, de stuurgroep en bestuursraad over te nemen besluiten over procesmatige en inhoudelijke zaken ten aanzien van de opleidingsschool.
- Stemt regelmatig af met de scholen en opleidingsinstituten over de uitvoering van het samen opleiden en beoordelen volgens de gemeenschappelijke visie.
- Bewaakt de ontwikkeling en uitvoering van het gemeenschappelijk opleidingsprogramma op de deelnemende scholen en draagt zorg voor eventueel 'onderhoud' aan het gemeenschappelijk opleidingsprogramma (in samenwerking met de werkgroep(en) en voorbereidingsgroep opleidingsplan).
- Bewaakt de invulling van de benodigde randvoorwaarden op de deelnemende scholen en opleidingsinstituten volgens de gemaakte afspraken, zoals de facilitering en professionalisering van schoolcoördinatoren, werkplekbegeleiders en schoolopleiders.
- Stelt meerjarenbeleidsplannen, jaarplannen en begrotingen op (in afstemming met het dagelijks bestuur en de stuurgroep).
- Bewaakt de realisatie van meerjarenbeleidsplannen, jaarplannen en begrotingen.
- Stemt waar nodig af met stakeholders en relevante initiatieven/projecten in de regio.
- Stuurt de stagecoördinator aan.

Vergaderingen/overleg:

- Neemt deel aan de vergaderingen van het dagelijks bestuur, de stuurgroep en de bestuursraad (maar is geen lid van deze bestuursorganen).
- Vervult de rol van ambtelijk secretaris bij het dagelijks bestuur, de stuurgroep en de bestuursraad (opstellen agenda (in overleg met dagelijks bestuur) en verslaglegging).
- Vervult de rol van technisch voorzitter van de stuurgroep.
- Geeft leiding aan en coördineert de door de stuurgroep ingestelde werkgroep(en) en voorbereidingsgroepen, vervult de rol van voorzitter van deze werkgroep(en) en draagt zorg voor de agenda en verslaglegging.
- Neemt deel aan relevante overleggen (bijv. periodiek overleg programmamanagers van de Hogeschool Rotterdam).

Vorbereiding aanvraag TKAO 2017:

- Draagt zorg voor de voorbereidingen voor de aanvraag en het ontwikkelplan voor aspirant-status in 2017.

Ontwikkeling:

- Geeft sturing aan de procesmatige en inhoudelijke ontwikkeling van NOD Haaglanden volgens het ontwikkelplan van NOD Haaglanden.
- Draagt zorg voor de ontwikkeling van inhoudelijke en beleidsmatige procedures, documenten en instrumenten in afstemming met de voorbereidingsgroepen, werkgroep(en) en stuurgroep.
- Draagt bij aan het creëren van eenheid en verbondenheid binnen NOD Haaglanden.

Communicatie:

- Draagt zorg voor de ontwikkeling van een communicatieplan en communicatie-uitingen op NOD-niveau.

Monitoring, evaluatie en verantwoording:

- Stemt af met de penvoerder over de (financiële) administratie.
- Monitort en bewaakt de kwaliteit van de (partners van de) opleidingsschool, signaleert tijdig eventuele knelpunten en stuurt waar nodig bij.
- Legt, in afstemming met de penvoerder, namens de samenwerkende partijen verantwoording af aan subsidieverstrekker(s).
- Rapporteert over voortgang en kwaliteit aan de stuurgroep en legt hierover verantwoording af aan de bestuursraad.

Gevraagde competenties en ervaring:

- Beschikt over ruime kennis van en ervaring met opleiden in de school;
- Heeft ruime ervaring met programmamanagement/projectleiding en de aansturing van (complexe) programma's/projecten;
- Heeft ervaring met het doorlopen van beoordelingstrajecten van opleidingsscholen;
- Heeft bij voorkeur ervaring met het genereren van subsidiestromen en het afleggen van verantwoording naar subsidieverstrekkers;
- Beschikt over een academisch werk- en denkniveau;
- Kan mensen motiveren, kan zich inleven in de werkwijze en houding van betrokkenen en kan mensen binden;
- Kan alle geledingen actief betrekken bij het vormgeven van het samen opleiden en de vorming van een lerende organisatie;
- Kan opereren in een complexe, politieke context met veel verschillende belangen en kan verbindingen leggen met stakeholders;
- Kan vanuit een onafhankelijke positie functioneren als aanspreekpunt voor alle samenwerkingspartners.

Bijlage 6 Profiel stagecoördinator

Verantwoordelijkheid:

De stagecoördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie van de stages binnen NOD Haaglanden. De stagecoördinator wordt aangestuurd door de programmamanager van NOD Haaglanden en legt verantwoording af aan het dagelijks bestuur en de stuurgroep.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden is 0,1 fte (170 uur per jaar) beschikbaar.

Taken:

- Opstellen jaarplan / opleidingsquota in overleg met dagelijks bestuur en stuurgroep;
- Inventariseren beschikbare stageplaatsen binnen NOD-scholen (naar vak, bovenbouw en onderbouw);
- Verdeling maken van beschikbare stageplaatsen over wo en hbo, in afstemming met dagelijks bestuur en NOD-scholen;
- Organiseren van (combinatie)stages, combinaties maken van stageplaatsen;
- Informeren van NOD-instituten over beschikbare stageplaatsen;
- Plaatsen NOD-vacatures HU op stagewebsite Hogeschool Utrecht;
- Aanmeldingen van studenten bijhouden, verzamelen en doorzetten naar de scholen;
- Afstemmen met instituten en schoolcoördinatoren;
- Aanleveren van gegevens van geplaatste studenten aan de administratief ondersteuner, inclusief informatie over de categorieën van de regeling opleidingsscholen;
- Monitoren van de realisatie van de quota;
- Evalueren en bijstellen van procedure verdeling stageplaatsing en bijbehorende formats, in overleg met scholen en lerarenopleidingen;
- Informeren en adviseren dagelijks bestuur en stuurgroep over stageplaatsing.

Gevraagde competenties en ervaring:

- Beschikt over ruime kennis van en ervaring in het onderwijs;
- Affiniteit/ervaring met coachen/begeleiden/opleiden;
- Goede communicatieve vaardigheden in woord en geschrift;
- Analytisch vermogen;
- Zelfstandig;
- Hbo of wo werk- en denkniveau;
- Goede Excel-vaardigheden;
- Werkzaam bij een van de NOD-scholen.

Bijlage 7 Profiel administratief ondersteuner

Verantwoordelijkheid:

De administratief ondersteuner verricht diverse ondersteunende werkzaamheden voor het dagelijks bestuur en de stuurgroep van NOD Haaglanden. De administratief ondersteuner wordt aangestuurd door de programmamanager en het dagelijks bestuur van NOD Haaglanden.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden is 0,1 fte (170 uur per jaar) beschikbaar.

Taken:

- Opstellen en afhandelen van declaraties (in samenwerking met voorzitter);
- Afhandelen van facturen (in samenwerking met voorzitter);
- Bijhouden van overzichten van geplaatste studenten volgens de categorieën van de regeling opleidingsscholen (op basis van aangeleverde gegevens door de stagecoördinator);
- Administreren en archiveren van relevante gegevens, bijv. aanmeldingen voor professionalisering, aanmeldingen van studenten voor opleidingsprogramma etc.;
- Organiseren van praktische zaken, zoals locaties voor vergaderingen, opleidings- en trainings bijeenkomsten;
- Administratief ondersteunen van de kwaliteitszorg (bijv. uitzetten enquêtes);
- Aanleveren van overzichten van geplaatste studenten en andere administratieve gegevens t.b.v. (subsidie)verantwoording;
- Samenwerken en afstemmen met programmamanager en dagelijks bestuur.

Gevraagde competenties en ervaring:

- Secuur;
- Goede communicatieve vaardigheden in woord en geschrift;
- Zelfstandig;
- Vaardig in Word en Excel;
- Mbo werk- en denkniveau;
- Werkzaam bij een van de NOD-scholen.

Bijlage 8 Procedure en formulier studentbesprekingen

Voortgangsbespreking hbo studenten NOD Haaglanden Beoordeling van de voortgang van de oids-student

Vooraf

Belangrijke redenen voor het houden van voortgangsbesprekingen in de werkgroep samen opleiden zijn:

- het uitdragen van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de studenten binnen NOD Haaglanden;
- het tijdig bij kunnen sturen in de ontwikkeling van de studenten en het voorkomen van stagnatie;
- het bewaken van de eenheid van opleiden en het niveau van opleiden binnen NOD Haaglanden;
- het aantonen van de inspanningen om aan de verantwoordelijkheden als opleidingschool te voldoen.

Uitgangspunten

- De voortgangsbespreking heeft betrekking op de hbo-studenten binnen NOD Haaglanden.
- De voortgangsbespreking vindt plaats in de werkgroep samen opleiden door de schoolcoördinatoren en de instituutcoördinatoren van de hbo lerarenopleidingen (HR en HU).
- De voortgangsbespreking wordt twee keer per jaar gehouden (in november de 2^e, 3^e en 4^e jaars oids-studenten, in april alle oids-studenten (jaar 1 t/m 4).
- De schoolcoördinatoren leveren voorafgaand aan de studentbespreking de ingevulde formulieren voortgangsgesprek aan bij de programmamanager. De formulieren worden ingevuld door de schoolopleiders op basis van aangeleverde informatie van de werkplekbegeleiders; de schoolcoördinator coördineert en verzamelt de formulieren voor zijn of haar school.
- De programmamanager verwerkt de formulieren in een Exceloverzicht met de kleurcodering en eventuele opmerkingen/aandachtspunten.
- De beoordeling van de voortgang wordt uitgedrukt in de kleuren groen, geel en rood. Alleen de studenten met de kleurcodering rood en geel worden in de werkgroep besproken. De beoordeling geel of rood wordt onderbouwd met argumenten die gerelateerd zijn aan het opleidingsprogramma van de oids-student.
- Het is daarom van belang dat de schoolopleider van elke student een dossier aanlegt waarin verslagen van gesprekken, beoordelingen en incidenten terug te vinden zijn. Ook formulieren van voortgangsgesprekken horen daarin thuis.
- De student is in principe eigenaar en houder van zijn/haar portfolio en assessmentdossier (HR) of zijn/haar leerwerkplan. Hij/zij is immers ook de eerstverantwoordelijke voor zijn/haar ontwikkeling.

Procedure

- De schoolcoördinator maakt een verdeling over de schoolopleiders en zet het verzoek uit bij de schoolopleiders om de formulieren voortgangsgesprek in te vullen voor de hbo-studenten.
- De schoolopleider wint informatie in over de voortgang van de student bij de werkplekbegeleider en de instituutopleider aan de hand van het formulier voortgangsgesprek.
- De schoolopleider plant en voert een voortgangsgesprek met de student. De student wordt gevraagd het voortgangsgesprek voor te bereiden. Er worden in het gesprek afspraken gemaakt om de ontwikkeling te bevorderen.
- De schoolopleider vult het formulier voortgangsgesprek in en levert dit aan bij de schoolcoördinator.
- De schoolcoördinator levert de ingevulde formulieren voortgangsgesprek aan bij de programmamanager.

Kleurcodering

- **Kleurcode groen** wil zeggen dat de student op schema is met de uitvoering van het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden.
- **Kleurcode geel** wil zeggen dat de student in potentie een goede docent kan worden, maar hij/zij loopt door interne en/of externe oorzaken achter in ontwikkeling. Student en begeleiders zien echter voldoende mogelijkheden voor de student om de achterstand weg te werken en hebben hierover concrete afspraken gemaakt. Ook studenten die door een langere maar afzienbare ziekteperiode vertraging oplopen, maar van wie verwacht mag worden dat zij hun opleiding met succes zullen kunnen afronden vallen in de categorie geel.
- **Kleurcode rood** wil zeggen dat de ontwikkeling van de student dermate zwak is dat de opleiding binnen NOD Haaglanden uiterlijk aan het einde van het lopende studiejaar beëindigd zal moeten worden. Een ander argument kan zijn dat de student wel goed functioneert voor de klas, maar er niet toe komt de opleiding binnen de gestelde termijn succesvol af te ronden. De confrontatie met de beoordeling 'rood' kan ertoe leiden dat een student zijn houding en werkwijze wijzigt en alsnog zijn opleiding zal kunnen afronden binnen NOD Haaglanden. Opgemerkt moet worden dat studenten ook buiten hun schuld in de categorie 'rood' kunnen vallen. Bepalend is of de huidige zwakke prestaties naar verwachting wel of niet binnen een redelijke termijn voldoende gecompenseerd zullen zijn.

Aandachtsgebieden

De hogescholen bieden de volgende informatie over het curriculum, de leerdoelen en de begeleiding en beoordeling van de oids-studenten:

- Hogeschool Rotterdam: stagehandleiding werkpleklers (per leerjaar is er een handleiding). HR-studenten werken met een portfolio, een leerwerkplan (LWP), persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) en assessmentdossier.
- Hogeschool Utrecht: gids voor werkplekbegeleiders. HU-studenten werken met een ontwikkelingsportfolio en leerwerkplan (LWP).

Het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden is nog in ontwikkeling. Op basis hiervan zal een derde aandachtsgebied worden toegevoegd, waarmee rekening zal worden gehouden in het beoordelen van de voortgang.

Formulier voortgangsbespreking hbo studenten NOD Haaglanden

Als student bereid je je als volgt voor op het voortgangsgesprek:

- Portfolio meenemen (hardcopy of mogelijkheid bieden het digitaal in te zien)
- Recente puntenlijst van de lerarenopleiding meenemen
- Recent LWP/POP meenemen (vanaf leerjaar 2)
- Andere relevante informatie over de voortgang meenemen

Het formulier wordt voor zover mogelijk doorgenomen en ingevuld. Het ingevulde formulier wordt opgenomen in het portfolio van de student.

Datum:	
Naam student:	
Opleidingsinstituut:	
Studentnummer:	
Studiefase/leerjaar:	
Naam werkplekbegeleider:	
Naam instituutsopleider:	
Opleidingslocatie:	
Blok:	

Portfolio / ontwikkelingsportfolio

De student is eigenaar van en verantwoordelijk voor het (ontwikkelings)portfolio

Zit in het ontwikkelingsportfolio wat erin hoort te zitten?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:
Heeft de inhoud van het ontwikkelingsportfolio voldoende diepgang?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:
Komt het niveau van reflectie overeen met het verwachte niveau, zoals beschreven in de studentenhandleiding HR of werkplekbegeleidersgids HU?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:

*Doorhalen wat niet van toepassing is

Afspraken naar aanleiding van het (ontwikkelings)portfolio:	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Leerwerkplan (LWP) / persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) (vanaf leerjaar 2)

Heeft de student zichtbaar aan het LWP/POP gewerkt?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:
Zijn in het portfolio bewijsstukken terug te vinden van de doelen waaraan gewerkt is?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:
Is het LWP/POP bijgesteld?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:

*Doorhalen wat niet van toepassing is

Afspraken naar aanleiding van het ontwikkelingsportfolio / leerwerkplan voor het volgende blok:	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Voortgang

Is de student op schema met betrekking tot de leerwerktaken (HR) of beroepsproducten (HU)?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:
Heeft de student een recente puntenlijst van de HR/HU overlegd?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:
Heeft de student een studie-achterstand? Zo ja, wat is hiervan de oorzaak (voor zover bekend)?	Ja / nee* Ruimte voor toelichting:

Kleurcode voortgang student (aanvinken wat van toepassing is)

- Groen:** student ligt op schema
- Geel:** student loopt achter in ontwikkeling, maar student en begeleiders zien voldoende mogelijkheden om de achterstand weg te werken en hebben hierover concrete afspraken gemaakt
- Rood:** achterstand student is te groot / niet meer te herstellen

Toelichting gekozen kleurcode:

--

Datum:	
Plaats:	

Handtekening schoolopleider:

--

Handtekening student:

--